

ΜΠΚΕ 05: ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

5 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	5-5
5.1 ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ	5-5
5.2 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	5-7
5.2.1 ΚΥΡΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	5-7
5.2.2 ΚΥΡΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ	5-16
5.2.3 ΚΥΡΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ	5-28
5.2.4 ΚΥΡΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	5-30
5.2.5 ΠΡΟΤΥΠΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (ΔΧΙ)	5-33
5.2.6 ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΟΡΙΑ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	5-45
5.2.7 ΌΡΙΑ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ ΓΙΑ ΜΕΤΡΑ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΑΠΟΚΡΙΣΗΣ	5-49
5.3 ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ(ΕΘΝΙΚΑ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ)	5-50

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 5-1: Νομικές πράξεις που διέπουν τη σύμβαση παραχώρησης.....	5-5
Πίνακας 5-2: Ισχύον νομικό πλαίσιο για την αξιολόγηση επιπτώσεων - αδειοδότηση υπεράκτιων εγκαταστάσεων	5-30
Πίνακας 5-3: Συμμόρφωση έργου με τις Απαιτήσεις Απόδοσης (PR) της ΕΤΑΑ	5-39
Πίνακας 5-4: Οριακή τιμή εκπομπών λυμάτων.....	5-46
Πίνακας 5-5: Ευρωπαϊκή και Εθνική Νομοθεσία για την Ατμοσφαιρική Ρύπανση.....	5-48
Πίνακας 5-6: Οριακές τιμές Ποιότητας Ατμοσφαιρικού αέρα, σύμφωνα με την Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία	5-48
Πίνακας 5-7: Όρια συναγερμού για μέτρα βραχυπρόθεσμης απόκρισης	5-50

ΧΑΡΤΕΣ

Χάρτης 5-1: Εθνική χωροταξική οργάνωση της βιομηχανίας (Πηγή: Εθνικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Βιομηχανικό Τομέα)	5-52
---	------

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 5-1: Διάγραμμα ροής της διαδικασίας ΜΠΕ σύμφωνα με την Οδηγία της Ε.Ε.	5-9
Εικόνα5-2: Διάγραμμα ροής της διαδικασίας ΜΠΕ σύμφωνα με το Εθνικό Νομοθετικό πλαίσιο.	5-13

ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

ΑΔ	Ανθρώπινο Δυναμικό
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΔΝΟ	Διεθνής Οργανισμός Ναυσιπλοΐας
ΔΧΙ	Διεθνή Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΠΜΚ	Έκθεση περί Μεγάλων Κινδύνων
ΕΤΑΑ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
ΖΕΠ	Ζώνες Ειδικής Προστασίας
ΚΜ	Κράτη Μέλη
ΚΠΚ	Καλή Περιβαλλοντική Κατάσταση
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΜΠΚΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων
ΜΣΔ	Μεσογειακό Σχέδιο Δράσης
ΟΔΠΖ	Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΠΕ	Οδηγία περί Περιβαλλοντικής Ευθύνης
ΟΠΘΣ	Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική
ΟΠΥ	Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων
ΠΕΠΑ	Προκαταρκτικός Εντοπισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων
ΠΠΕ	Προκαταρκτική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΠΥΑ	Περιβάλλον, Υγεία & Ασφάλεια
ΣΔΕΜ	Σχέδιο Διαβούλευσης με Ενδιαφερόμενα Μέρη
ΣΠΚΔ	Σύστημα Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΑΠ	Υγεία Ασφάλεια και Περιβάλλον
ΦΕΚ	Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ACCOBAMS	Συμφωνία για την Διατήρηση των Κητωδών στην Μαύρη Θάλασσα, την

	Μεσόγειο Θάλασσα και την Συγκείμενη Ζώνη του Ατλαντικού
ALARP	As Low As Reasonable Practicable
CBD	Σύμβαση για την Βιολογική Ποικιλομορφία
CLC	Σύμβαση Αστικής Ευθύνης
CMS	Σύμβαση για τα Αποδημητικά Είδη
ENERGEAN	ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.
EPER	Ευρωπαϊκό Μητρώο Ρυπογόνων Εκπομπών
ERM	Environmental Resources Management Limited
EUOAG	Όμιλος Αρχών Υπεράκτιων Δραστηριοτήτων Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
GIIP	Ορθή Πρακτική Διεθνούς Βιομηχανίας
GOP	Ορθές πρακτικές πετρελαϊκών πεδίων
HAZID	Hazard Identification
HAZOP	Hazard and Operability
HNS	Hazardous and Noxious Substances
IFC	Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης
IGB	Διασυνδεδετήριος Αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας
IMDG	Διεθνής Ναυτιλιακός Κώδικας Επικίνδυνων Εμπορευμάτων
IPPC	Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχος της Ρύπανσης
LBS	Πρωτόκολλο για την Προστασία της Μεσογείου από Επίγειες Πηγές
MARPOL	Διεθνής Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Πλοία
OPRC	Ετοιμότητα, Συνεργασία και Αντιμετώπιση της Ρύπανσης της Θάλασσας από Πετρέλαιο
POP	Έμμονοι Οργανικοί Ρύποι
PR	Απαιτήσεις Απόδοσης
QRA	Quantitative Risk Assessment
REACH	Κανονισμός για την Καταχώριση, την Αξιολόγηση, την Αδειοδότηση και τους Περιορισμούς των Χημικών Προϊόντων
TAP	Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου
UNCLOS	Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας
UNECE	Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη
UNEP	Πρόγραμμα Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον

5 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ ΜΕ ΤΙΣ ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

5.1 ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ

Το έργο διέπεται από μια σύμβαση παραχώρησης με τον φορέα εκμετάλλευσης (επί του παρόντος την Energean) που έχει συναφθεί με το Ελληνικό Δημόσιο και έχει κατόπιν επικυρωθεί κανονικά. Μετά από αυτήν την αρχική σύμβαση έγιναν ορισμένες τροποποιήσεις, οι οποίες παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 5-1: Νομικές πράξεις που διέπουν τη σύμβαση παραχώρησης

Νομική πράξη	Αριθμός αναφοράς	Θέμα
Νόμος 98/1975	ΦΕΚ 161/1.8.1975	Κύρωση της σύμβασης παραχώρησης της 14ης Ιουνίου 1975, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Oceanic Exploration Co of Greece, Hellenic Oil Company Inc, Wintershall Aktiengesellschaft, White Shield Greece Oil Corporation, για την εξερεύνηση και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή του Θρακικού Πελάγους.
Νόμος 539/1977	ΦΕΚ 39/11.2.1977	Κύρωση της σύμβασης παραχώρησης της 27ης Σεπτεμβρίου 1977 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Denison Mines Limited, Hellenic Oil Company Inc, Wintershall Aktiengesellschaft, White Shield Greece Oil Corporation.
Νόμος 1769/1988	ΦΕΚ 66/7.4.1988	Κύρωση της τροποποιημένης σύμβασης παραχώρησης της 9ης Δεκεμβρίου του 1987 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Denison Mines Limited, Hellenic Oil Company Inc, White Shield Greece Oil Corporation, Wintershall Hellas S.A. Oil και της Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου - Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων ΑΕ και των παραρτημάτων 1, 2, 3 και 4 και προσαρμογών που άπτονται θεμάτων υδρογονανθράκων.

Νομική πράξη	Αριθμός αναφοράς	Θέμα
Νόμος 2159/1993	ΦΕΚ 116/9.7.1993	Κύρωση της δεύτερης τροποποιημένης σύμβασης παραχώρησης της 23ης Φεβρουαρίου του 1993 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Denison Mines Limited, Hellenic Overseas (Holdings) Ltd, White Shield Greece Oil Corporation, Wintershall Aktiengesellschaft, Wintershall Hellas S.A. Oil και της Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου - Έρευνα και Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων ΑΕ και του παραρτήματος 1.
Νόμος 2779/1999	ΦΕΚ 296/30.12.1999	Κύρωση της: α) Σύμβασης της 16.11.1999 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανάδοχου κοινοπραξίας του Ν. 98/1975, όπως ισχύει μέχρι σήμερα β) Σύμβασης της 23.11.1999 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Καβάλα Oil Α.Ε. και των παραρτημάτων Ι και ΙΙ.
Νόμος 4135/2013	ΦΕΚ 69/19.3.2013	Κύρωση της πρώτης τροποποίησης της σύμβασης παραχώρησης της 31.10.2012 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των ανάδοχων εταιριών Καβάλα Oil Α.Ε. και Energean Oil & Gas SA και των παραρτημάτων Ι και ΙΙ.
Νόμος 4296/2013	ΦΕΚ 214/2.10.2014	Κύρωση της σύμβασης παραχώρησης της 30.12.2013 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των εταιριών Καβάλα Oil Α.Ε. και Energean Oil & Gas SA, καθώς και της 3 ^{ης} συμβαλλόμενης εταιρίας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., η οποία τροποποιεί τη σύμβαση της 23.11.1999 για την εκμετάλλευση της υπεράκτιας περιοχής του Θρακικού Πελάγους μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Καβάλα Oil Α.Ε., η οποία κυρώθηκε από το Ν.2779/1999 (Α'296).

5.2 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5.2.1 Κύριο νομοθετικό πλαίσιο για το περιβάλλον

5.2.1.1 Οδηγία 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (Οδηγία ΜΠΕ)

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) εισήχθη για πρώτη φορά στην Ευρώπη το 1985 από την Οδηγία ΜΠΕ (85/337/ΕΟΚ) και αποτελεί το πρώτο βασικό εργαλείο στην περιβαλλοντική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θέτει σε ισχύ την υποχρέωση υπολογισμού της περιβαλλοντικής παραμέτρου/επιπτώσεων των έργων/δραστηριοτήτων κατά το στάδιο υλοποίησης των αποφάσεων. Κάποια από τα αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά της είναι:

- Το εύρος των έργων και δραστηριοτήτων ποικίλουν από βιομηχανικές και άλλες παραγωγικές δραστηριότητες μέχρι έργα υποδομών όπως δρόμοι, φράγματα, λιμάνια κυρίως με τη μορφή δημοσίων επενδύσεων,
- Η απαίτηση για εκ των προτέρων (ex ante) αξιολόγηση των επιπτώσεων, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα πλήρους ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών ζητημάτων στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία,
- Άνοιγμα της διαδικασίας στο κοινό που ζητά να ενημερωθεί και να συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων,
- Και τέλος, η απαίτηση για λεπτομερείς και κατανοητές πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, δηλαδή τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Δώδεκα χρόνια αργότερα και μετά από την ενεργοποίηση μιας ολόκληρης νέας βιομηχανίας υπηρεσιών στον τομέα εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την εξαγωγή συμπερασμάτων από τα όσα έχουν έως τώρα υλοποιηθεί, η Οδηγία ΜΠΕ τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/11/ΕΚ, προκειμένου:

- Να είναι σύμφωνη με τη Σύμβαση Espoo για την εκτίμηση των διασυνοριακών επιπτώσεων στο περιβάλλον,
- Να επεκταθεί η ΜΠΕ σε περισσότερα είδη έργων και δραστηριοτήτων,
- Να βελτιωθούν και να διευρυνθούν τα κριτήρια βάσει των οποίων ένα έργο υπόκειται στην υποχρέωση μίας ΜΠΕ.

Η Οδηγία ΜΠΕ έχει περαιτέρω τροποποιηθεί δύο φορές μέσω της Οδηγίας 2003/35/ΕΚ (εναρμονισμένη διαδικασία συμμετοχής του κοινού με τις διατάξεις της Σύμβασης του Aarhus) και την Οδηγία 2009/31/ΕΚ (προδιαγραφές για έργα μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂). Τελικά κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2011/92/ΕΕ της 13ης Δεκεμβρίου 2011.

Η πιο πρόσφατη ενημέρωση της Οδηγίας ΜΠΕ (2014/52/ΕΕ) τέθηκε σε ισχύ στις 15 Μαΐου 2014 ώστε να απλουστεύσει τους κανόνες αξιολόγησης των πιθανών επιπτώσεων των έργων στο περιβάλλον. Τα κράτη-μέλη (ΚΜ) πρέπει να έχουν ολοκληρώσει την ενσωμάτωση στα νομοθετικά τους πλαίσια μέχρι τις 16 Μαΐου 2017.

Η ενημέρωση είναι σύμφωνη με τη προώθηση ενός πιο έξυπνου κανονισμού ώστε να περιορίζεται η διοικητική επιβάρυνση. Βελτιώνει επίσης το επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας, με στόχο να καταστήσει τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις πιο βέβαιη, πιο προβλέψιμη και μακροπρόθεσμα βιώσιμη.

Η νέα προσέγγιση δίνει μεγαλύτερη προσοχή στις απειλές και τις προκλήσεις που έχουν προκύψει από τότε που τέθηκαν σε ισχύ οι αρχικοί κανόνες περίπου πριν από 25 χρόνια. Αυτό σημαίνει ότι δίνεται μεγαλύτερη προσοχή σε τομείς όπως η αποδοτικότητα πόρων, η κλιματική αλλαγή και πρόληψη καταστροφών, οι οποίοι τώρα αποτυπώνονται καλύτερα στη διαδικασία αξιολόγησης. Οι κύριες τροποποιήσεις είναι ως εξής:

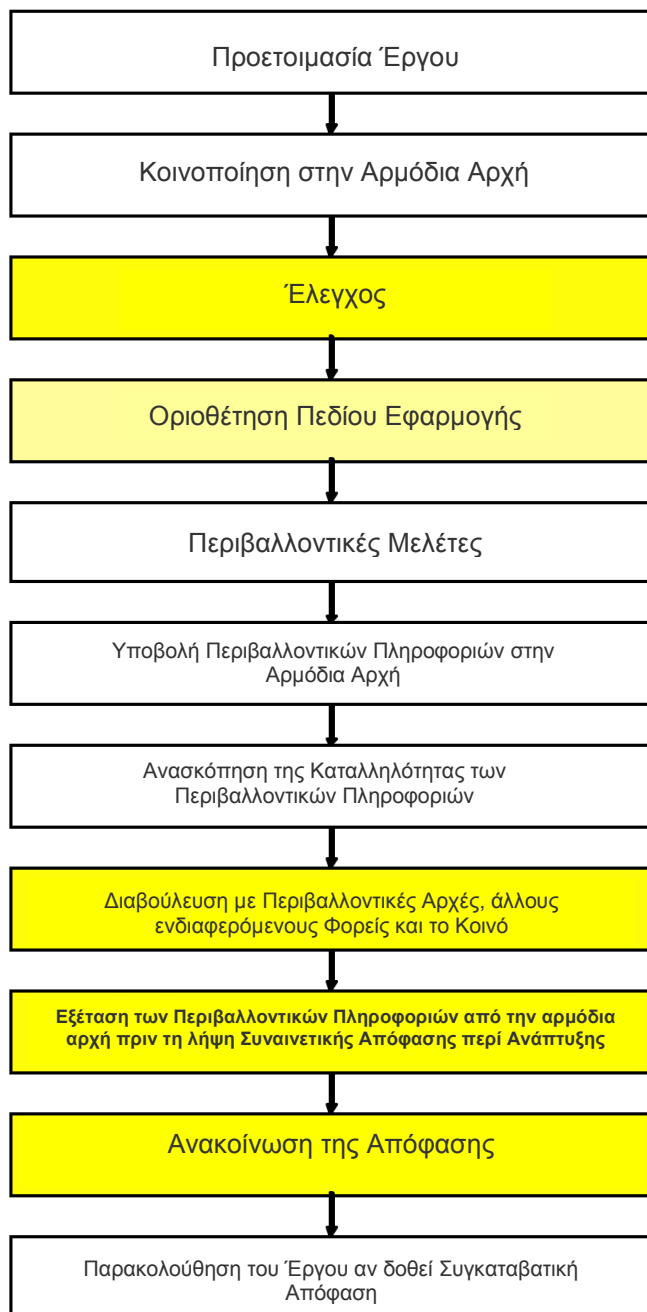
- Τα Κράτη-Μέλη έχουν τώρα εντολή να απλοποιήσουν τις διαφορετικές διαδικασίες τους σχετικές με την αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- Εισάγονται χρονοδιαγράμματα για τα διάφορα στάδια περιβαλλοντικών αξιολογήσεων: οι ελεγκτικές αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται εντός 90 ημερών (αν και υπάρχει δυνατότητα παράτασης) και η δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να διαρκεί τουλάχιστον 30 ημέρες. Τα Κράτη-Μέλη πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ότι οι τελικές αποφάσεις θα λαμβάνονται μέσα σε ένα «εύλογο χρονικό διάστημα».
- Η ελεγκτική διαδικασία, που καθορίζει αν απαιτείται ΜΠΕ, απλοποιείται. Οι αποφάσεις πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένες υπό το πρίσμα των ενημερωμένων ελεγκτικών κριτηρίων.
- Οι εκθέσεις ΜΠΕ πρόκειται να γίνουν πιο κατανοητές για το κοινό, ιδίως όσον αφορά στις αξιολογήσεις της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος και τις εναλλακτικές λύσεις για την εκάστοτε πρόταση.
- Η ποιότητα και το περιεχόμενο των εκθέσεων θα βελτιωθεί. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει επίσης να αποδεικνύουν την αντικειμενικότητά τους για να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων.
- Οι λόγοι για τις αποφάσεις χορήγησης άδειας πρέπει να είναι σαφείς και πιο διαφανείς για το κοινό. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να καθορίζουν χρονοδιαγράμματα για την εγκυρότητα οποιονδήποτε αιτιολογημένων συμπερασμάτων ή γνωμοδοτήσεων που εκδίδονται στο πλαίσιο της διαδικασίας ΜΠΕ.

Εάν τα έργα ενέχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, οι υπεύθυνοι σχεδιασμού θα είναι υποχρεωμένοι να πράξουν τα δέοντα για την αποφυγή, πρόληψη ή μείωση των επιπτώσεων αυτών. Τα έργα αυτά θα πρέπει να παρακολουθούνται μέσα από διαδικασίες που καθορίζονται από τα Κράτη-Μέλη. Προς αποφυγή διπλής παρακολούθησης και περιττών εξόδων, μπορούν να χρησιμοποιούνται τα υπάρχοντα μέτρα παρακολούθησης.

Σύμφωνα με το Άρθρο 1 της Οδηγίας, αυτό θα ισχύει για την αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων των δημόσιων και ιδιωτικών έργων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η Οδηγία ΜΠΕ εφαρμόζεται σε ένα ευρύ φάσμα δημόσιων και ιδιωτικών έργων, τα οποία ορίζονται στα Παραρτήματα I και II. Τα έργα που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I θεωρείται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και απαιτείται ΜΠΕ. Για τα έργα που καταγράφονται στο Παράρτημα II, θα πρέπει να αποφασίσουν οι

εθνικές αρχές μέσω ελεγκτικής διαδικασίας το κατά πόσον απαιτείται ΜΠΕ.

Αν και συγκεκριμένες διαδικασίες μπορεί να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των διαφόρων Κρατών-Μελών, τα κυριότερα στάδια της διαδικασίας ΜΠΕ είναι κοινά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η παρακάτω Εικόνα, παρουσιάζει ένα διάγραμμα ροής των σταδίων της διαδικασίας ΜΠΕ, όπου διακρίνονται οι υποχρεωτικές φάσεις (επισημαίνονται με κίτρινο χρώμα) από τις προαιρετικές διαδικασίες ΜΠΕ (χωρίς επισήμανση).

Εικόνα 5-1: Διάγραμμα ροής της διαδικασίας ΜΠΕ σύμφωνα με την Οδηγία της Ε.Ε.

Όσον αφορά την εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου, η Οδηγία ΜΠΕ προβλέπει ότι η διεξαγωγή ΜΠΕ είναι υποχρεωτική για την «εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου για

εμπορικούς σκοπούς, εφόσον η αντλούμενη ποσότητα υπερβαίνει τους 500 τόνους/ημ. στην περίπτωση του πετρελαίου και τα 500.000 m³/ημ. στην περίπτωση του φυσικού αερίου» (Παράρτημα Ι (14) Οδηγία ΜΠΕ) και χρησιμοποιούνται «αγωγοί με διάμετρο άνω των 800mm και μήκους άνω των 40km για τη μεταφορά του φυσικού αερίου και του πετρελαίου» (Παράρτημα Ι (16)). Επιπλέον, το Παράρτημα Ι προβλέπει υποχρεωτική ΜΠΕ για «Κάθε μεταβολή ή επέκταση των σχεδίων που αναφέρονται στο παρόν Παράρτημα, όταν η εν λόγω μεταβολή ή επέκταση καθεαυτή, ικανοποιεί τα κατώτατα όρια, αν υπάρχουν, τα οποία καθορίζονται στο παρόν Παράρτημα». (Παράρτημα Ι (24)). Είναι αντικείμενο συζήτησης το εάν όλες οι δραστηριότητες εκμετάλλευσης πετρελαίου και φυσικού αερίου κάτω από το όριο καλύπτονται από το Παράρτημα ΙΙ (2) (δ), το οποίο θα σήμαινε ότι, σύμφωνα με το Άρθρο 4, το Κράτος-Μέλος είναι αυτό που καθορίζει εάν η δραστηριότητα υπόκειται σε ΜΠΕ (έλεγχος) .

Ο τομέας υπεράκτιας εκμετάλλευσης πετρελαίου και φυσικού αερίου πρέπει να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της Οδηγίας ΜΠΕ όταν οι ποσότητες του πετρελαίου και του αερίου που εξάγεται υπερβαίνουν εκείνες που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας ΜΠΕ. Το προτεινόμενο Έργο με τον τρέχοντα ρυθμό παραγωγής του (3.000 βαρέλια/ημ., ισοδύναμο με περίπου 425 τόνοι/ημέρα), δεν ενεργοποιεί το Παράρτημα Ι της Οδηγίας. Ωστόσο, λόγω της αύξησης της παραγωγής από το νέο επενδυτικό πρόγραμμα καθώς και των δυναμικοτήτων σχεδιασμού του, που υπερβαίνουν τα προαναφερθέντα όρια, το Έργο θα χρειαστεί ΜΠΚΕ σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της Οδηγίας, καθώς και δημοσιοποίηση και έγκριση αυτής από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή. Η Οδηγία περί Υπεράκτιων Εργασιών ενσωματώνει επίσης την υποχρέωση του φορέα εκμετάλλευσης να εξετάσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις: αναφέρεται ρητά ότι ένας από τους όρους για την εκμετάλλευση υπεράκτιων εγκαταστάσεων είναι η υποβολή Έκθεσης περί Μεγάλων Κινδύνων η οποία θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, «περιγραφή των στοιχείων του περιβάλλοντος που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά, εκτίμηση των εντοπισμένων πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ιδίως εκλύσεων ρύπων στο περιβάλλον, καθώς και περιγραφή των τεχνικών και μη τεχνικών μέτρων που προβλέπονται για την πρόληψη, μείωση ή εξουδετέρωσή τους, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης».

5.2.1.2 Εθνική νομοθεσία, βάσει του Ν. 1650/1985

Το Ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο εμπλουτίστηκε με την πρώτη προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος το 1986. Ο Ν.1650/1986 προσέγγιζε την πρώτη οδηγία ΜΠΕ, ρυθμίζοντας επίσης μια σειρά από περιβαλλοντικά θέματα, τα οποία ήταν αρκετά ριζοσπαστικά για την εποχή. Η προσέγγιση ήταν αρκετά λεπτομερής και σε ότι αφορά τα θέματα για τα οποία υπήρχε ένας βαθμός ευελιξίας προς τα κράτη-μέλη, ο παραπάνω νόμος έκλινε προς την πιο αυστηρή εκδοχή.

Οι τροποποιήσεις της Οδηγίας έφεραν τροποποιήσεις στην εθνική νομοθεσία, που θεσπίστηκαν με το Ν. 3010/2002. Οι κύριες αλλαγές που θεσπίστηκαν περιελάμβαναν τη συμμόρφωση με τη νέα Οδηγία, την αποκέντρωση και την καθιέρωση της ελεγκτικής διαδικασίας.

Αργότερα, το νομικό πλαίσιο αναμορφώθηκε με το Ν. 4014/2011. Αυτό συνοδεύτηκε από μια σειρά ΚΥΑ, ΥΑ και Εγκυκλίων, που είχαν ως κοινό στόχο με τον βασικό Νόμο, την βελτίωση του συνολικού αποτελέσματος και την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των διαδικασιών.

Το γενικό πλαίσιο εκτίμησης επιπτώσεων - αδειοδοτήσεων στην Ελληνική νομοθεσία διέπεται από τα παρακάτω (συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων των προαναφερόμενων συμβάσεων κατά περίπτωση) και παρουσιάζεται στην παράγραφο 5.2.4.

Η διαδικασία για την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην Ελλάδα, για έργα όπως το προτεινόμενο, συνοψίζεται στις παρακάτω φάσεις (σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία):

- Μελέτη Περιβαλλοντικών (και Κοινωνικών) Επιπτώσεων: ο αιτών υποβάλλει ΜΠ(Κ)Ε του έργου στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), Διεύθυνση Περιβαλλοντικών Αδειοδοτήσεων (ΔΙΠΑ)¹,
- Έλεγχος Πληρότητας: Η ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ θα ελέγξει την ΜΠ(Κ)Ε σχετικά με την πληρότητά της και μπορεί να ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες, πριν από την προώθηση προς διαβούλευση.
- Θεσμική Διαβούλευση: γνωμοδότηση/απάντηση από τις Κεντρικές Αρχές ή άλλα συναρμόδια Υπουργεία, Περιφερειακές Αρχές και λοιπές οργανώσεις ²,
- Δημόσια Διαβούλευση: το έργο παρουσιάζεται στο Περιφερειακό Συμβούλιο κατά τη διάρκεια ανοικτής ακρόασης, όπου οι άνθρωποι μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους
- Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων: Η ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ θα εξετάσει τα αποτελέσματα της διαβούλευσης (θεσμικής και δημόσιας) και θα εκδώσει την απόφασή της, που συνυπογράφεται από τα άλλα αρμόδια Υπουργεία
- Δημοσίευση Απόφασης: δημοσίευση της απόφασης μέσω του αρμόδιου Περιφερειακού Συμβουλίου.

Οι κυριότερες αλλαγές που έχουν εισαχθεί από το 2011 μέχρι σήμερα συνοψίζονται ως εξής:

- Δεν προβλέπεται πλέον προκαταρκτική ΜΠΕ (ΠΠΕ) στη Διαδικασία Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης.
- Αντί της ΠΠΕ το νέο πλαίσιο εισάγει την προαιρετική Διαδικασία για τον Προκαταρκτικό Εντοπισμό Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΕΠΑ) - όμως μόνο εάν το ζητήσει ο υποστηρικτής του έργου. Σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο πρακτικής ΜΠΕ, αυτό το νέο προαιρετικό βήμα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «οριοθέτηση πεδίου εφαρμογής».
- Οι ΜΠΚΕ θα αξιολογούνται από ένα νέο φορέα Ανεξάρτητων Ελεγκτών (αυτό δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα).
- Νέες διαδικασίες για τη συμμετοχή των Ενδιαφερομένων μερών και τη συμμετοχή του Κοινού προβλέπονται από την ΚΥΑ 1649/45/2014. Στο πλαίσιο αυτό, όλες οι περιβαλλοντικές πληροφορίες του Έργου θα αναρτώνται στο διαδίκτυο (αυτό δεν έχει

¹ Το περιεχόμενο της ΜΠ(Κ)Ε προβλέπεται από (α) την κατάταξη του έργου (σύμφωνα με την ΥΑ1958/2012) και (β) τις αναλυτικές προδιαγραφές που ορίζονται στην ΚΥΑ 170225/2014 για κάθε τύπο έργου/δραστηριότητας.

² οι σύμβουλοι είναι προκαθορισμένοι από την ΚΥΑ 1649/45/2014 για κάθε είδος και κατηγορία έργου.

εφαρμοστεί μέχρι σήμερα).

- Ορίζονται νέες διαδικασίες για την Ανανέωση και Τροποποίηση της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.
- Σε περίπτωση τροποποιήσεων στην Τεχνική Μελέτη του Έργου μετά την έκδοση της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, ο Κύριος του Έργου πρέπει να υποβάλει Φάκελο Συμμόρφωσης Οριστικής Μελέτης και σε ορισμένες περιπτώσεις Τεχνική Περιβαλλοντική Μελέτη.
- Κατάλληλη Αξιολόγηση είναι υποχρεωτική για περιοχές που διαπερνούν περιοχές Natura, ως μέρος της ΜΠΚΕ μέσω Ειδικής Οικολογικής Μελέτης (αναλυτικές προδιαγραφές προβλέπονται στην ΚΥΑ 170225/2014).
- Οι Άδειες Επεξεργασίας και Απόρριψης Λυμάτων και οι Άδειες Διαχείρισης Επικίνδυνων και Μη Επικίνδυνων Αποβλήτων θα αποτελούν μέρος της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και των σχετικών Μελετών στο πλαίσιο της ΜΠΚΕ.

Ειδικότερα, η ΚΥΑ 1649/45/2014, η οποία καθορίζει και προσδιορίζει τις διατάξεις του άρθρου 19, παράγραφος 19 του Ν.4014/2011 περί:

- Μέσων διαβούλευσης μεταξύ των διαφόρων αρχών και
- Τρόπων ενημέρωσης του κοινού, καθώς και συμμετοχής αυτού στη δημόσια διαβούλευση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Η προαναφερθείσα ΚΥΑ καθορίζει περαιτέρω τις διαβουλεύσεις μετά την εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 5 του Ν.4014/2011 σχετικά με το ηλεκτρονικό περιβαλλοντικό μητρώο. Ωστόσο, δεδομένου ότι για τη σύσταση του μητρώου αυτού προβλέπεται μια μεταβατική περίοδος, μέσα στην περίοδο αυτή προβλέπονται και οι διαδικασίες. Εκτός αυτού, οι αρχές που πρόκειται να διαβουλευθούν ορίζονται και αναφέρονται επίσης στο Παράρτημα Β της ΚΥΑ.

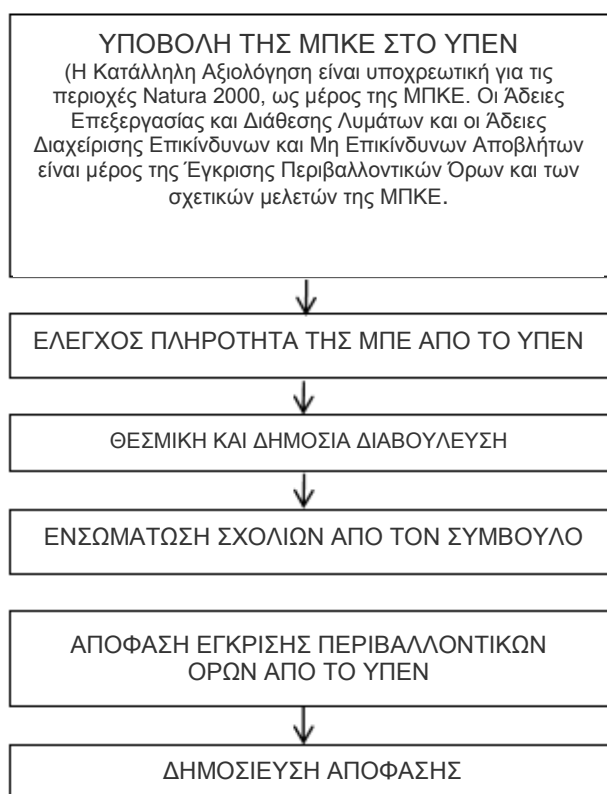
Συνολικά η διαδικασία είναι σύμφωνη με τις κατευθυντήριες γραμμές διαβούλευσης και διάδοσης της Οδηγίας. Ωστόσο, τα πρότυπα της ΕΤΑΑ (PR10) προβλέπουν περισσότερα όσον αφορά τις ανωτέρω διατάξεις περί διαβούλευσης, υπό τις εξής έννοιες:

- Το πρότυπο PR 10 της ΕΤΑΑ απαιτεί η διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους να λάβει χώρα κατά τα πρώτα στάδια δημιουργίας της ΜΠΚΕ και συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια της οριοθέτησης του πεδίου εφαρμογής, ένα στάδιο το οποίο δεν είναι υποχρεωτικό, σύμφωνα με το Ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο.
- Το πρότυπο PR 10 απαιτεί γνωστοποίηση της ΜΠΚΕ ώστε αν εξασφαλιστεί ουσιαστική διαβούλευση και κοινοποίηση των πληροφοριών του έργου, ενώ επιτρέπει στους ενδιαφερόμενους να παρέχουν πληροφορίες και να θέτουν προβληματισμούς. Η διαβούλευση και δημοσιοποίηση πληροφοριών δεν σταματούν με τη γνωστοποίηση της ΜΠΚΕ, αλλά συνεχίζουν για τη ζωή του Έργου. Ομοίως, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να είναι σε θέση να συμμετέχουν στο Έργο καθόλη τη διάρκεια ζωής του Έργου.
- Το PR10 απαιτεί επίσης αναλυτική χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μέσω του Σχεδίου Διαβούλευσης με Ενδιαφερόμενα Μέρη (ΣΔΕΜ), το οποίο θα πρέπει να

περιλαμβάνει μια σειρά από τα ενδιαφερόμενα και εμπλεκόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένου του κοινού και των ευάλωτων ομάδων, και όχι μόνο τις αρχές.

- Ο Ν.4014/2011 και η ΚΥΑ 1649/45/2014 προβλέπουν την έναρξη των διαδικασιών διαβούλευσης και διάδοσης μετά την υποβολή ΜΠΚΕ στην Αρμόδια Αρχή, η οποία ρυθμίζει την όλη διαδικασία, αντί του κυρίου του έργου. Το PR 10 απαιτεί ο Κύριος του έργου να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην εξασφάλιση επαρκούς συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών και παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.
- Το κοινό έχει τη δυνατότητα να σχολιάσει το έγγραφο της ΜΠΚΕ μόνο κατά τη διάρκεια της δημόσιας ακρόασης που καθορίζεται από την περιφερειακή αρχή. Η πολιτική της ΕΤΑΑ για την ενημέρωση των πολιτών προϋποθέτει τη δημοσιοποίηση της ΜΠΚΕ τουλάχιστον 60 ημέρες πριν την υποβολή του έργου στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΑΑ για την επενδυτική απόφαση. Η ΜΠΚΕ θα πρέπει να παραμείνει σε δημόσια πρόσβαση για όλη τη διάρκεια ζωής του Έργου (π.χ. διαδίκτυο),

Η συνολική διαδικασία αδειοδότησης ΜΠΚΕ σύμφωνα με το ελληνικό νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει σήμερα περιγράφεται περαιτέρω στην παρακάτω εικόνα.

Εικόνα5-2: Διάγραμμα ροής της διαδικασίας ΜΠΕ σύμφωνα με το Εθνικό Νομοθετικό πλαίσιο.

Στην περίπτωση που απαιτείται τροποποίηση ήδη εγκεκριμένης περιβαλλοντικής άδειας, η διαδικασία απαιτεί νέα ΜΠΚΕ, αν οι παρεμβάσεις του έργου θεωρούνται σημαντικές και ως εκ τούτου είναι πιθανό να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

5.2.1.3 Οδηγία πλαίσιο περί υδάτων (ΟΠΥ) 2000/60/ΕΕ

Η Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων (Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 για τη θέσπιση πλαισίου Κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων) είναι μια Οδηγία της ΕΕ, η οποία δεσμεύει τα κράτη μέλη για την επίτευξη καλής ποιοτικής και ποσοτικής κατάστασης όλων των υδάτων **(συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων υδάτων μέχρι ενός ναυτικού μιλίου από την ακτή)** μέχρι το 2015. Η Οδηγία αποτελεί πλαίσιο υπό την έννοια ότι προβλέπει βήματα για την επίτευξη του κοινού στόχου, αντί να υιοθετεί την πιο παραδοσιακή προσέγγιση των οριακών τιμών.

Η Οδηγία έχει ως στόχο την «καλή κατάσταση» για όλα τα υπόγεια και επιφανειακά ύδατα (ποτάμια, λίμνες, μεταβατικά ύδατα και παράκτια ύδατα) στην ΕΕ.

Η οικολογική και χημική κατάσταση των επιφανειακών υδάτων αξιολογείται σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:

- Βιολογικές ιδιότητες (ψάρια, βενθικά ασπόνδυλα, υδρόβια χλωρίδα)
- Υδρομορφολογικές ιδιότητες, όπως είναι η δομή όχθης του ποταμού, η συνοχή του ποταμού ή το υπόστρωμα της κοίτης του ποταμού.
- Φυσικοχημικές ιδιότητες, όπως η θερμοκρασία, η οξυγόνωση και οι συνθήκες θρεπτικών τροφών
- Χημικές ιδιότητες που αφορούν τα περιβαλλοντικά ποιοτικά πρότυπα συγκεκριμένων ρύπων σε λεκάνες απορροής ποταμών. Τα πρότυπα αυτά καθορίζουν μέγιστες συγκεντρώσεις για συγκεκριμένους ρύπους των υδάτων. Αν υπάρχει υπέρβαση ακόμη και σε μια από τις συγκεντρώσεις αυτές, το υδάτινο σώμα δεν χαρακτηρίζεται ως έχον «καλή οικολογική κατάσταση»

Η Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων ορίζει ότι για τα υπόγεια ύδατα πρέπει να επιτευχθεί «καλή ποσοτική κατάσταση» και «καλή χημική κατάσταση» (δηλαδή να μην είναι μολυσμένα) μέχρι το 2015. Τα συστήματα υπόγειων υδάτων ταξινομούνται είτε ως «καλής» ή «κακής» ποιότητας.

Λόγω της απόστασης των υπεράκτιων εγκαταστάσεων από την ακτή, το μεγαλύτερο μέρος του συγκροτήματος (υφιστάμενες - νέες εγκαταστάσεις) δεν εμπίπτει στις διατάξεις της ΟΠΥ. Στις διατάξεις εμπίπτουν μόνοι οι αγωγοί που φθάνουν στην ακτή.

5.2.1.4 Οδηγία-πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (ΟΠΘΣ), 2008/56/ΕΚ

Η Οδηγία-πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (Οδηγία 2008/56/ΕΚ) υιοθετήθηκε στις 17 Ιουνίου 2008, μετά από πολλά χρόνια προετοιμασίας και εκτεταμένης διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και το κοινό και τέθηκε σε ισχύ στις 15 Ιουνίου 2008.

Η Οδηγία-πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική στοχεύει στην επίτευξη Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΠΚ) των θαλάσσιων υδάτων της ΕΕ μέχρι το 2020 και στην προστασία των βασικών πόρων από τους οποίους εξαρτώνται οι σχετικές με τη θάλασσα οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες. Αποτελεί την πρώτη νομοθετική πράξη της ΕΕ που σχετίζεται με

την προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, καθώς περιέχει τον ρητό κανονιστικό στόχο της «διατήρησης της βιοποικιλότητας μέχρι το 2020», ως τον ακρογωνιαίο λίθο για την επίτευξη ΚΠΚ.

Η Οδηγία καθιερώνει σε ένα νομοθετικό πλαίσιο την οικοσυστημική προσέγγιση στη διαχείριση των ανθρώπινων δραστηριοτήτων που έχουν αντίκτυπο στο θαλάσσιο περιβάλλον, ενσωματώνοντας τις έννοιες της προστασίας του περιβάλλοντος και της αειφόρου χρήσης.

Προκειμένου να επιτύχει το στόχο της, η Οδηγία θεσπίζει Ευρωπαϊκές θαλάσσιες περιοχές και υπο-περιοχές με βάση γεωγραφικά και περιβαλλοντικά κριτήρια. Η Οδηγία απαριθμεί τέσσερις Ευρωπαϊκές θαλάσσιες περιφέρειες - την Βαλτική Θάλασσα, τον Βόρειο-Ανατολικό Ατλαντικό Ωκεανό, τη Μεσόγειο Θάλασσα και τη Μαύρη Θάλασσα - που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων των υφιστάμενων περιφερειακών θαλάσσιων συμβάσεων. Η συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μελών της μιας θαλάσσιας περιοχής και με τις γειτονικές χώρες, οι οποίες μοιράζονται τα ίδια θαλάσσια ύδατα, λαμβάνει ήδη χώρα μέσω αυτών των Περιφερειακών Θαλάσσιων Συμβάσεων.

5.2.1.5 Οδηγία 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα)

Η Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα παρέχει το πρωταρχικό νομοθετικό πλαίσιο για τη συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση και διάθεση των αποβλήτων. Ως απόβλητο ορίζεται «κάθε ουσία ή αντικείμενο το οποίο ο κάτοχός του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει», ενώ ως «επεξεργασία αποβλήτων» ορίζεται «κάθε εργασία ανάκτησης ή διάθεσης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας πριν από την ανάκτηση ή τη διάθεση». Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ:

- Της προκαταρκτικής αποθήκευσης αποβλήτων εν αναμονή της συλλογής τους,
- Της συλλογής αποβλήτων και
- Της αποθήκευσης αποβλήτων εν αναμονή επεξεργασίας.

Επιπλέον, «οι εγκαταστάσεις ή οι επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους δε θα πρέπει να θεωρείται ότι ασχολούνται με τη διαχείριση των αποβλήτων και ότι υπόκεινται σε χορήγηση έγκρισης για την αποθήκευση των αποβλήτων τους εν αναμονή της συλλογής τους». Αυτό σημαίνει ότι οι υπεράκτιες εγκαταστάσεις χρειάζεται να έχουν άδεια μόνο εάν κάνουν οι ίδιες την επεξεργασία των αποβλήτων (λυμάτων, απορριμμάτων).

Διακρίνοντας περαιτέρω μεταξύ συλλογής και επεξεργασίας σημειώνεται ότι «η προκαταρκτική αποθήκευση των αποβλήτων που περιέχεται στον ορισμό της συλλογής αναφέρεται στην δραστηριότητα αποθήκευσης αποβλήτων εν αναμονή συλλογής τους σε εγκαταστάσεις όπου αυτά εκφορτώνονται, με σκοπό την προετοιμασία τους για περαιτέρω μεταφορά τους προς ανάκτηση ή διάθεση αλλού». Σε ό,τι αφορά τον στόχο της παρούσας Οδηγίας, θα πρέπει να γίνει η διάκριση μεταξύ της προκαταρκτικής αποθήκευσης αποβλήτων εν αναμονή της συλλογής και της αποθήκευσης αποβλήτων εν αναμονή της επεξεργασίας, ανάλογα με το

είδος των αποβλήτων, το μέγεθος και τη διάρκεια αποθήκευσης και τον στόχο της συλλογής. Η αποθήκευση αποβλήτων πριν από την ανάκτηση για περίοδο τριών ετών ή μεγαλύτερη και η αποθήκευση αποβλήτων πριν από τη διάθεση για διάστημα ενός έτους ή μεγαλύτερο υπάγονται στην Οδηγία 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999, περί υγειονομικής ταφής αποβλήτων.

Να σημειωθεί ότι το Άρθρο 2, παράγραφος(2), εδάφιο (δ) της Οδηγίας-Πλαισίου για τα Απόβλητα προβλέπει ότι, στο βαθμό που καλύπτονται από άλλη νομοθεσία της ΕΕ, «τα απόβλητα που προκύπτουν από την αναζήτηση, εξόρυξη, επεξεργασία και αποθήκευση ορυκτών πόρων και από την εκμετάλλευση λατομείων που καλύπτονται από την Οδηγία 2006/21/ΕΚ» εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας. Παρ'όλα αυτά, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος (2) εδάφιο (β) της Οδηγίας 2006/21/ΕΚ σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων από εξορυκτικές βιομηχανίες (και τροποποιώντας την Οδηγία 2004/35 ΕΚ) «τα απόβλητα που προκύπτουν από την υπεράκτια αναζήτηση, εξόρυξη και επεξεργασία ορυκτών πόρων» (πλάγια γραφή του συντάκτη) εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι τα απόβλητα που παράγονται σε υπεράκτιες εγκαταστάσεις (και μεταφέρονται στην ξηρά), δεν καλύπτονται από την πιο συγκεκριμένη Οδηγία που αφορά απόβλητα της εξορυκτικής βιομηχανίας, οι φορείς εκμετάλλευσης των υπεράκτιων εγκαταστάσεων πετρελαίου και φυσικού αερίου θα πρέπει να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις της πιο γενικής Οδηγίας-Πλαισίου για τα Απόβλητα. Αυτό σημαίνει ότι ο «αρχικός παραγωγός αποβλήτων ή άλλος κάτοχος» (στην πράξη: ο φορέας εκμετάλλευσης) θα είναι υποχρεωμένος να διενεργεί την επεξεργασία των αποβλήτων ο ίδιος ή να αναθέτει μέσω ιδιωτικού ή δημόσιου φορέα συλλογής αποβλήτων την επεξεργασία σε αντιπρόσωπο ή εγκατάσταση ή επιχείρηση που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων σύμφωνα με τα Άρθρα 4 και 13 (Άρθρο 15 παράγραφος(1)).

5.2.1.6 Οδηγία 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου για τον περιορισμό σημαντικών κινδύνων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (Οδηγία SEVESO II)

Η Οδηγία Seveso II προϋποθέτει τον προσδιορισμό από τα Κράτη Μέλη της ΕΕ των βιομηχανικών χώρων υψηλού κινδύνου, τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και τον περιορισμό των συνεπειών τους για τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Ωστόσο, το Άρθρο 4 παράγραφος (στ) ορίζει ότι η Οδηγία δεν τυγχάνει εφαρμογής στην «υπεράκτια αναζήτηση και εκμετάλλευση ορυκτών, συμπεριλαμβανομένων των υδρογονανθράκων» και ως εκ τούτου, η ανάλυση δεν καλύπτει την παρούσα Οδηγία.

5.2.2 Κύριο νομοθετικό πλαίσιο για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης

5.2.2.1 Οδηγία για την ασφάλεια των υπεράκτιων εγκαταστάσεων πετρελαίου και

φυσικού αερίου (2013/30 / ΕΚ)

Μετά το περιστατικό του Deepwater Horizon στον Κόλπο του Μεξικού τον Απρίλιο του 2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέφρασε τις αρχικές της απόψεις σχετικά με την ασφάλεια των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης πετρελαίου και φυσικού αερίου στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Αντιμέτωποι με την πρόκληση της ασφάλειας των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης και φυσικού αερίου» (που δημοσιεύθηκε στις 13 Οκτωβρίου 2010). Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το υφιστάμενο αποκλίνον και αποσπασματικό κανονιστικό πλαίσιο που ίσχυε για την ασφάλεια των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης πετρελαίου και φυσικού αερίου στην Ευρώπη, καθώς και οι πρόσφατες πρακτικές ασφάλειας στον κλάδο δεν εξασφάλιζαν επαρκώς την ελαχιστοποίηση των κινδύνων από υπεράκτια ατυχήματα σε όλη την Ένωση.

Την 28η Ιουνίου 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την Οδηγία περί Υπεράκτιων Εγκαταστάσεων. Σκοπός της Οδηγίας αυτής είναι να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η εμφάνιση σημαντικών ατυχημάτων που σχετίζονται με υπεράκτιες δραστηριότητες εκμετάλλευσης πετρελαίου και φυσικού αερίου και να περιοριστούν οι συνέπειές τους.

Σύμφωνα με την Οδηγία 2013/30/ΕΚ, η ΕΕ έχει θέσει ένα σύνολο κανόνων για να βοηθήσει στην πρόληψη ατυχημάτων, καθώς και στην άμεση και αποτελεσματική ανταπόκριση σε περίπτωση ατυχήματος.

- Πριν από την έναρξη της εξερεύνησης ή της παραγωγής, οι εταιρείες πρέπει να συντάξουν μια έκθεση περί μεγάλων κινδύνων (ΕπΜΚ) για την υπεράκτια εγκατάστασή τους. Η έκθεση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει μια εκτίμηση του κινδύνου και σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης
- Οι εταιρείες πρέπει να διατηρούν τους πόρους προσβάσιμους προκειμένου να τους θέσουν σε λειτουργία αν χρειαστεί.
- Κατά τη χορήγηση αδειών, οι χώρες της ΕΕ πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι εταιρείες χρηματοδοτούνται καλά και διαθέτουν την απαραίτητη τεχνική εξειδίκευση.
- Οι τεχνικές λύσεις, οι οποίες είναι κρίσιμες για την ασφάλεια των εγκαταστάσεων των φορέων εκμετάλλευσης, θα πρέπει να επαληθεύονται ανεξάρτητα. Αυτό πρέπει να γίνει πριν τεθεί σε λειτουργία η εγκατάσταση.
- Οι εθνικές αρχές πρέπει να επαληθεύσουν ότι τηρούνται οι διατάξεις για την ασφάλεια, τα μέτρα περιβαλλοντικής προστασίας καθώς και την ετοιμότητα των τρυπανιών και εξεδρών σε περιστατικά έκτακτης ανάγκης. Εάν οι εταιρείες δεν τηρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές, οι χώρες της ΕΕ μπορούν να επιβάλουν κυρώσεις, που περιλαμβάνουν ακόμη και τη διακοπή της παραγωγής.
- Πληροφορίες σχετικές με το πώς οι εταιρείες και οι χώρες της ΕΕ διατηρούν τις εγκαταστάσεις ασφαλείς θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στους πολίτες.
- Οι εταιρείες θα έχουν την πλήρη ευθύνη για τυχόν περιβαλλοντικές ζημιές που προκαλούνται σε προστατευόμενα θαλάσσια είδη και φυσικά ενδιαιτήματα. Για ζημιές σε θαλάσσιους βιότοπους, η γεωγραφική ζώνη θα καλύπτει όλα τα θαλάσσια ύδατα

της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών και των υφαλοκρηπίδων.

Για την περαιτέρω προώθηση της υπεράκτιας ασφάλειας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται με τους διεθνείς εταίρους της πάνω στην εφαρμογή των υψηλότερων προτύπων ασφάλειας παγκοσμίως. Οι επιθεωρητές υπεράκτιων εγκαταστάσεων των χωρών της ΕΕ συνεργάζονται επίσης με τον Όμιλο Αρχών Υπεράκτιων Δραστηριοτήτων Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUOAG) για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη βελτίωση των προτύπων.

5.2.2.2 Σύμβαση της Βαρκελώνης

Το 1975, 16 χώρες της Μεσογείου και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ενέκρινε το Μεσογειακό Σχέδιο Δράσης (ΜΣΔ), το πρώτο Πρόγραμμα Περιφερειακών Θαλασσών που έγινε ποτέ υπό την ομπρέλα του Προγράμματος Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP).

Το 1995, τα Συμβαλλόμενα Μέρη υιοθέτησαν το Σχέδιο Δράσης για την Προστασία του Θαλάσσιου Περιβάλλοντος και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των Παράκτιων Περιοχών της Μεσογείου (ΜΣΔ Φάση II), σε αντικατάσταση του Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης του 1975.

Οι κύριοι στόχοι της Σύμβασης είναι:

- Η αξιολόγηση και ο έλεγχος της θαλάσσιας ρύπανσης,
- Η εξασφάλιση βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών θαλάσσιων και παράκτιων πόρων,
- Η ενσωμάτωση του περιβάλλοντος στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη,
- Η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των παράκτιων ζωνών μέσω της πρόληψης και μείωσης της ρύπανσης, και στο μέτρο του δυνατού, της εξάλειψης της ρύπανσης, είτε αυτή προέρχεται από τη στεριά ή από τη θάλασσα,
- Η προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς,
- Η ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ των παράκτιων Κρατών της Μεσογείου,
- Η συμβολή στην βελτίωση της ποιότητας ζωής

Η Σύμβαση της Βαρκελώνης ενεργοποίησε επτά Πρωτόκολλα που αφορούν συγκεκριμένες πτυχές της διατήρησης του περιβάλλοντος της Μεσογείου. Αυτά είναι:

- Πρωτόκολλο για την Αποφυγή της Ρύπανσης της Μεσογείου από Πλοία και Αεροσκάφη
- Πρωτόκολλο πρόληψης και έκτακτης ανάγκης
- Πρωτόκολλο για την Προστασία της Μεσογείου από Χερσαίες Πηγές (LBS)
- Πρωτόκολλο για τις Ειδικά Προστατευόμενες Περιοχές και τη βιοποικιλότητα
- Πρωτόκολλο Offshore
- Πρωτόκολλο επικίνδυνων αποβλήτων
- Πρωτόκολλο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ)

Η πρόληψη και αντιμετώπιση περιβαλλοντικών ζημιών από υπεράκτιες δραστηριότητες

εξερεύνησης και εκμετάλλευσης είναι ένα θέμα στο οποίο η ΕΕ αποδίδει μεγάλη σημασία, όπως αποδεικνύεται από μια σειρά εγγράφων γενικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης κανονισμού για την ασφάλεια υπεράκτιων δραστηριοτήτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, η οποία επί του παρόντος είναι υπό συζήτηση από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Στις 17 Δεκεμβρίου 2012, το Συμβούλιο ενέκρινε την προσχώρηση της ΕΕ στο Υπεράκτιο Πρωτόκολλο, υπογραμμίζοντας έτσι τη δέσμευση της ΕΕ για μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των υπεράκτιων δραστηριοτήτων στη Μεσόγειο μέσω της αποτελεσματικής περιφερειακής συνεργασίας. Η νομική συνέπεια αυτού είναι ότι το Υπεράκτιο Πρωτόκολλο έγινε πλέον μέρος της νομοθεσίας της ΕΕ.

5.2.2.3 Συγκριτική ανάλυση μεταξύ του Πρωτοκόλλου Offshore (Σύμβαση της Βαρκελώνης) και της Οδηγία της ΕΕ σχετικά με την ασφάλεια των υπεράκτιων εγκαταστάσεων πετρελαίου και φυσικού αερίου (2013/30/ΕΚ)

Ακόμη και στα πρώτα στάδια της κατάρτισης της Οδηγίας 2013/30/ΕΚ, αναγνωρίστηκε ότι τα δύο αυτά καταστατικά έγγραφα θα πρέπει να εφαρμοστούν στις υπεράκτιες εγκαταστάσεις εντός των χωρικών υδάτων των κρατών μελών (ΚΜ) της ΕΕ. Ως εκ τούτου, κρίθηκε αναγκαίο να γίνει συγκριτική ανάλυση μεταξύ των δύο, προκειμένου να εντοπιστούν πιθανές αλληλεπικαλύψεις, να αποφευχθούν οι επαναλήψεις και εντέλει να διασφαλιστεί ότι καλύπτονται όλες οι διατάξεις και των δύο εγγράφων για μια δεδομένη υπεράκτια εγκατάσταση (υπάρχουσα ή προγραμματιζόμενη).

Ενώ οι τελικοί τους στόχοι είναι συχνά παρόμοιοι, οι δύο νομικές πράξεις έχουν διαφορετική εστίαση: το Πρωτόκολλο Offshore στοχεύει στην προστασία των υδάτων από τη ρύπανση υπεράκτιων δραστηριοτήτων, ενώ το σχέδιο Κανονισμού της ΕΕ σκοπεύει να διασφαλίσει την ασφάλεια των υπεράκτιων δραστηριοτήτων.

Η παράλληλη υιοθέτηση αυτών των δύο νομοθετικών πράξεων παρέχει μια μοναδική ώθηση στην περαιτέρω ανάπτυξη και ευθυγράμμιση των δράσεων και των μέτρων που λαμβάνονται για την εφαρμογή των βασικών τους απαιτήσεων. Η Απόφαση των Μερών της Σύμβασης της Βαρκελώνης κατά τη 17η συνάντησή τους (Φεβρουάριος 2012) που εγκρίνει την εκπόνηση ενός Σχεδίου Δράσης για την αποτελεσματική εφαρμογή του Υπεράκτιου Πρωτοκόλλου και καλύπτει μια περίοδο 10 ετών, υπογραμμίζει την ανάγκη για εναρμόνιση και καθοδήγηση για την αποτελεσματική εφαρμογή.

Τα Μεσογειακά Κράτη Μέλη της ΕΕ είναι αυτά που επηρεάστηκαν περισσότερο από την παράλληλη εφαρμογή, δεδομένου ότι πρέπει να μεταφέρουν τις απαιτήσεις και από τις δύο νομικές πράξεις στην εθνική τους νομοθεσία. Ένας από τους στόχους αυτής της μελέτης ήταν να συγκρίνει τις απαιτήσεις που ορίζονται από το Πρωτόκολλο Offshore με τις απαιτήσεις του προτεινόμενου σχεδίου Κανονισμού για να εξετάσει ποια είναι τα πιθανά πρόσθετα εθνικά μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν από τις Μεσογειακές χώρες της ΕΕ (ανάλογα με την εθνική τους νομοθεσία σε ισχύ).

Ο κανονισμός της ΕΕ, που έχει ένα πιο συγκεκριμένο πεδίο εφαρμογής, δηλαδή την

διασφάλιση της ασφάλειας των υπεράκτιων δραστηριοτήτων, θέτει σαφείς κανόνες για τα κράτη μέλη της ΕΕ που καλύπτουν «όλη την διάρκεια του κύκλου ζωής των δραστηριοτήτων εξερεύνησης και παραγωγής, από το σχεδιασμό μέχρι την τελική απομάκρυνση των εγκαταστάσεων πετρελαίου ή φυσικού αερίου». Με άλλα λόγια, και τα δύο κείμενα καλύπτουν τις δραστηριότητες εξερεύνησης και εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της απομάκρυνσης των εγκαταστάσεων, αλλά το περιεχόμενο και ο βαθμός των λεπτομερειών διαφέρει στα δύο κείμενα. Κατά συνέπεια, οι σχετικές με τους κινδύνους υποχρεώσεις που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο Offshore καλύπτονται κυρίως από το σχέδιο Κανονισμού της ΕΕ. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι οι απαιτήσεις για τη χρήση βέλτιστων πρακτικών ή για την κατάρτιση σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Οι «περιβαλλοντικές απαιτήσεις» που ορίζονται στο Υπεράκτιο Πρωτόκολλο καλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από το ισχύον *Κοινοτικό κεκτημένο*.

Ο κύριος στόχος αυτής της ενότητας είναι να συζητηθούν οι περιοχές όπου οι απαιτήσεις του Πρωτοκόλλου καλύπτονται από το *κεκτημένο* της ΕΕ, αλλά και τις περιοχές όπου οι απαιτήσεις που καθορίζονται από τον Κανονισμό της ΕΕ ή το κοινοτικό κεκτημένο είναι ευρύτερες και, κατά συνέπεια, απαιτούνται περαιτέρω προδιαγραφές ώστε να εξασφαλιστεί αποτελεσματική εφαρμογή, ή περιοχές που δεν καλύπτονται καθόλου και ως εκ τούτου μπορεί να απαιτηθεί η εφαρμογή πρόσθετων μέτρων από τις Μεσογειακές χώρες της ΕΕ (ανάλογα με την εθνική τους νομοθεσία). Όπου είναι δυνατόν, η αξιολόγηση προτείνει επιλογές για μια οικονομικά αποδοτική εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν και από τα δύο κείμενα. Όπως αναφέρθηκε, αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εκάστοτε εθνική νομοθεσία που ισχύει στις Μεσογειακές χώρες της ΕΕ.

Από τη μία πλευρά, το Υπεράκτιο πρωτόκολλο παρέχει λεπτομερή κατάλογο των απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να χορηγηθεί άδεια εργασίας. Στην πλειοψηφία τους οι απαιτήσεις αυτές καλύπτονται από το *κοινοτικό κεκτημένο* (και όχι από το σχέδιο κανονισμού της ΕΕ) - αν και όχι με τον ίδιο λεπτομέρειας, καθώς το *κοινοτικό κεκτημένο* είναι μάλλον γενικό και στις περισσότερες περιπτώσεις δεν σχετίζεται συγκεκριμένα με την υπεράκτια εξερεύνηση ή εκμετάλλευση πετρελαίου και φυσικού αερίου. Ωστόσο, τα Κράτη Μέλη συνήθως διαθέτουν ένα κανονιστικό σύστημα που προβλέπει τη έκδοση άδειας εργασίας.

Από την άλλη πλευρά, ο Κανονισμός της ΕΕ καθορίζει λεπτομερείς απαιτήσεις για τη διασφάλιση της ασφάλειας των υπεράκτιων εγκαταστάσεων, ενώ καλύπτει επίσης την προστασία του περιβάλλοντος. Για την υλοποίηση του σχεδίου Κανονισμού της ΕΕ (νυν Οδηγία), τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να επεκτείνουν τα υφιστάμενα συστήματα χορήγησης αδειών τους ώστε να περιλαμβάνουν τις απαιτήσεις αυτές (όπως η Έκθεση περί Μεγάλων Κινδύνων).

Μια πιο αναλυτική συγκριτική αξιολόγηση των δύο, έχει γίνει στην έκθεση που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ονομάζεται: «Ασφάλεια υπεράκτιων δραστηριοτήτων εξερεύνησης και εκμετάλλευσης στη Μεσόγειο: δημιουργία συνεργιών μεταξύ του επικείμενου Κανονισμού της ΕΕ και του Πρωτοκόλλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης», στο πλαίσιο της Σύμβασης: Αρ. 070307/2012/621038/SER/D2 (Milieu, 2013).

5.2.2.4 Διεθνής σύμβαση για την πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία (MARPOL)

Η Διεθνής Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Πλοία (MARPOL) είναι η κύρια διεθνής σύμβαση που καλύπτει την πρόληψη της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από τα πλοία από λειτουργικά ή τυχαία αίτια.

Η Σύμβαση MARPOL υιοθετήθηκε στις 2 Νοεμβρίου 1973 στο πλαίσιο του Διεθνούς Οργανισμού Ναυσιπλοΐας (ΔΝΟ). Το Πρωτόκολλο του 1978 υιοθετήθηκε ανταποκρινόμενο σε μια έξαρση ατυχημάτων με δεξαμενόπλοια την περίοδο 1976-1977. Δεδομένου ότι η Σύμβαση MARPOL του 1973 δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ, το Πρωτόκολλο MARPOL του 1978 απορρόφησε τη μητρική Σύμβαση. Η συνδυαστική πράξη τέθηκε σε ισχύ στις 2 Δεκεμβρίου 1983. Το 1997 υιοθετήθηκε ένα Πρωτόκολλο για την τροποποίηση της Σύμβασης και προστέθηκε ένα νέο Παράρτημα VI το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 19 Μαΐου 2005. Η MARPOL έχει κατά καιρούς ενημερωθεί με τροποποιήσεις.

Η Σύμβαση περιλαμβάνει κανονισμούς που στοχεύουν στην πρόληψη και ελαχιστοποίηση της ρύπανσης από πλοία - τόσο ακούσιας ρύπανσης όσο και ρύπανσης από συνήθεις εργασίες- και επί του παρόντος περιλαμβάνει έξι τεχνικά Παραρτήματα. Στα περισσότερα Παραρτήματα περιλαμβάνονται Ειδικές Περιοχές με αυστηρούς ελέγχους στις επιχειρησιακές απορρίψεις.

- Παράρτημα I Κανονισμοί για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Πετρέλαιο (τέθηκε σε ισχύ στις 2 Οκτωβρίου 1983)
  - ⇒ Καλύπτει την πρόληψη της ρύπανσης από πετρέλαιο από επιχειρησιακά μέτρα, καθώς και από τυχαίες απορρίψεις. Οι τροποποιήσεις του 1992 στο Παράρτημα I κατέστησαν υποχρεωτικό το διπλό κύτος για τα νέα πετρελαιοφόρα και έθεσαν ένα χρονοδιάγραμμα σταδιακής εφαρμογής για την προσαρμογή διπλού κύτους στα υπάρχοντα δεξαμενόπλοια, κάτι το οποίο στην συνέχεια αναθεωρήθηκε το 2001 και το 2003.
  - ⇒ Παράρτημα II Κανονισμοί για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Επιβλαβείς Υγρές Ουσίες Χύδην (τέθηκε σε ισχύ στις 2 Οκτωβρίου 1983)
  - ⇒ Περιγράφει λεπτομερώς τα κριτήρια απόρριψης και τα μέτρα για τον έλεγχο της ρύπανσης από επιβλαβείς υγρές ουσίες που μεταφέρονται χύδην. Περίπου 250 ουσίες αξιολογήθηκαν και περιλαμβάνονται στον κατάλογο που επισυνάπτεται στη Σύμβαση. Η απόρριψη των καταλοίπων τους επιτρέπεται μόνο σε εγκαταστάσεις υποδοχής μέχρι ορισμένων συγκεντρώσεων και υπό τις προϋποθέσεις (οι οποίες ποικίλλουν ανάλογα με την κατηγορία των ουσιών) που πρέπει να τηρούνται.
  - ⇒ Σε κάθε περίπτωση, δεν επιτρέπεται απόρριψη καταλοίπων που περιέχουν επιβλαβείς ουσίες σε απόσταση 12 μιλίων από την πλησιέστερη ακτή.
- Παράρτημα III Πρόληψη της Ρύπανσης από Επιβλαβείς Ουσίες που Μεταφέρονται δια Θαλάσσης σε Συσκευασμένη Μορφή (τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 1992)
  - ⇒ Περιέχει γενικές απαιτήσεις για την έκδοση λεπτομερών προτύπων συσκευασίας, σήμανσης, τεκμηρίωσης, στοιβασίας, ποσοτικών περιορισμών εξαιρέσεων και

ειδοποιήσεων.

- ⇒ Για τους σκοπούς του παρόντος Παραρτήματος, «επιβλαβείς ουσίες» είναι οι ουσίες που χαρακτηρίζονται ως θαλάσσιοι ρύποι στον Διεθνή Ναυτιλιακό Κώδικα Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Κώδικας IMDG) ή πληρούν τα κριτήρια του Προσαρτήματος στο Παράρτημα III.
- Παράρτημα IV Πρόληψη της Ρύπανσης από Λύματα Πλοίων (τέθηκε σε ισχύ την 27η Σεπτεμβρίου 2003)
  - ⇒ Περιλαμβάνει τις απαιτήσεις για τον έλεγχο της ρύπανσης της θάλασσας από λύματα. Η απόρριψη λυμάτων στη θάλασσα απαγορεύεται, εκτός αν το πλοίο διαθέτει σε λειτουργία εγκεκριμένη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων ή αν το πλοίο απορρίπτει κονιορτοποιημένα και απολυμασμένα λύματα χρησιμοποιώντας ένα εγκεκριμένο σύστημα σε απόσταση μεγαλύτερη των τριών ναυτικών μιλίων από την πλησιέστερη ακτή. Λύματα που δεν είναι κονιορτοποιημένα ή απολυμασμένα πρέπει να απορρίπτονται σε απόσταση άνω των 12 ναυτικών μιλίων από την πλησιέστερη ακτή.
- Παράρτημα V Πρόληψη της Ρύπανσης από Απορρίμματα Πλοίων (τέθηκε σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου 1998)
  - ⇒ Ασχολείται με διάφορα είδη απορριμμάτων και καθορίζει τις αποστάσεις από τη ακτή και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να διατεθούν. Το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό του Παραρτήματος είναι η πλήρης απαγόρευση που επιβάλλει στην απόρριψη κάθε μορφής πλαστικού στην θάλασσα.
- Παράρτημα VI Πρόληψη της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης από Πλοία (τέθηκε σε ισχύ την 19η Μαΐου 2005)
  - ⇒ Θέτει τα όρια εκπομπών οξειδίου του θείου και οξειδίου του αζώτου από τα καυσαέρια των πλοίων και απαγορεύει τις σκόπιμες εκπομπές ουσιών που καταστρέφουν το όζον. Σε καθορισμένες περιοχές ελέγχου των εκπομπών ισχύουν αυστηρότερα πρότυπα για το SO_x, NO_x και τα αιωρούμενα σωματίδια. Ένα κεφάλαιο που εγκρίθηκε το 2011 καλύπτει τα υποχρεωτικά τεχνικά και λειτουργικά μέτρα ενεργειακής απόδοσης με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα πλοία.

5.2.2.5 Κανονισμός (ΕΚ) Αρ. 1907/2006 για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH)

Ο Κανονισμός REACH, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 2007, απαιτεί από τους κατασκευαστές και τους εισαγωγείς χημικών προϊόντων να αξιολογήσουν τον κίνδυνο που προκύπτει από τη χρήση χημικών προϊόντων και να διαχειριστούν τους κινδύνους αυτούς. Ο REACH ισχύει για την κατασκευή, τη διάθεση στην αγορά ή την χρήση ουσιών υπό καθαρή μορφή, σε μείγματα ή σε αντικείμενα και την διάθεση μειγμάτων στην αγορά. Ως «ουσία» ορίζεται ένα χημικό στοιχείο και οι ενώσεις του σε φυσική κατάσταση ή όπως λαμβάνονται από

οποιαδήποτε διεργασία παρασκευής.

Βασικά στοιχεία του REACH είναι οι απαιτήσεις καταχώρισης, σύμφωνα με τις οποίες είναι υποχρεωτική η καταχώριση της παραγωγής ή εισαγωγής χημικών προϊόντων σε ποσότητες ενός τόνου ή άνω ετησίως. Ουσίες που προκαλούν εξαιρετικά μεγάλη ανησυχία επίσης υπόκεινται σε διαδικασία αδειοδότησης. Επιπλέον, ο Κανονισμός REACH θέτει σε εφαρμογή μια διαδικασία περιορισμών, όπου τίθενται περιορισμοί σχετικά με τις συνθήκες κατασκευής, την χρήση(-εις) ή/και τη διάθεση μιας ουσίας στην αγορά, ή και ολοκληρωτική απαγόρευση της κατασκευής, χρήσης ή διάθεσης μιας ουσίας στην αγορά.

Ενώ το σχέδιο Κανονισμού της ΕΕ δεν αναφέρεται συγκεκριμένα στο REACH, θεωρείται σχετικό, καθώς το Υπεράκτιο Πρωτόκολλο απαιτεί τη χρήση χημικών ουσιών για την εξερεύνηση ή/και εκμετάλλευση πόρων που πρέπει να ρυθμιστεί, περιοριστεί ή απαγορευθεί.

5.2.2.6 Συνθήκη για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο (OPRC) 1990

Τον Ιούλιο του 1989, ένα συνέδριο κορυφαίων βιομηχανικών χωρών στο Παρίσι ζήτησε από τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (IMO) να αναπτύξει περαιτέρω μέτρα για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία. Το αίτημα αυτό εγκρίθηκε από τη συνέλευση του IMO τον Νοέμβριο του ίδιου έτους και άρχισαν οι εργασίες για ένα σχέδιο σύμβασης με στόχο την παροχή ενός παγκόσμιου πλαισίου για διεθνή συνεργασία στην καταπολέμηση σοβαρών περιστατικών ή απειλών της θαλάσσιας ρύπανσης.

Τα συμβαλλόμενα μέρη της Διεθνούς Σύμβασης για την Πετρελαϊκή Ρύπανση για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο (OPRC) πρέπει να θεσπίσουν μέτρα για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης, είτε σε εθνικό επίπεδο ή σε συνεργασία με άλλες χώρες.

Τα πλοία πρέπει να έλθουν σε ένα σχέδιο έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση ρύπανσης από πετρέλαιο, ενώ και οι φορείς εκμετάλλευσης των υπερακτιών μονάδων υπό την δικαιοδοσία των Συμβαλλομένων Μερών υποχρεούνται επίσης να διαθέτουν σχέδια έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση ρύπανσης από πετρέλαιο ή παρόμοιες ρυθμίσεις, οι οποίες πρέπει να είναι συντονισμένες με τα εθνικά συστήματα ώστε να υπάρχει άμεση και αποτελεσματική ανταπόκριση σε περιστατικά ρύπανσης από πετρέλαιο.

Επιπλέον, τα πλοία υποχρεούνται να αναφέρουν περιστατικά ρύπανσης στις παράκτιες αρχές και η σύμβαση περιγράφει λεπτομερώς τις ενέργειες που πρέπει να ληφθούν στην συνέχεια. Η Σύμβαση ζητεί τη θέσπιση αποθεμάτων εξοπλισμού για την καταπολέμηση πετρελαιοκηλίδων, την διεξαγωγή ασκήσεων καταπολέμησης πετρελαιοκηλίδων και τη δημιουργία λεπτομερών σχεδίων για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης.

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη της Σύμβασης υποχρεούνται να παρέχουν βοήθεια σε άλλους σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης ρύπανσης και προβλέπεται η όποια βοήθεια παρέχεται να επιστρέφεται.

Το 2000 υιοθετήθηκε επίσης ένα Πρωτόκολλο της OPRC που σχετίζεται με επικίνδυνες και

επιβλαβείς ουσίες (Πρωτόκολλο OPRC-HNS).

5.2.2.7 Συμφωνία για την Διατήρηση των Κητωδών στην Μαύρη Θάλασσα, την Μεσόγειο Θάλασσα και την Συγκείμενη Ζώνη του Ατλαντικού (ACCOBAMS)

Η ACCOBAMS, η Συμφωνία για τη Διατήρηση των Κητωδών της Μαύρης Θάλασσας, της Μεσογείου και της συγκείμενης ζώνης του Ατλαντικού αποτελεί ένα «εργαλείο συνεργασίας για τη διατήρηση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας».

Η ACCOBAMS έχει ως στόχο να μειωθούν οι απειλές για τα κητώδη της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας και να βελτιωθούν οι γνώσεις μας για τα ζώα αυτά, ενώ είναι η πρώτη Συμφωνία που δεσμεύει τις χώρες των δύο υποπεριοχών, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εργαστούν από κοινού σε ένα θέμα για το γενικού συμφέρον. Η ACCOBAMS συνήφθη στο πλαίσιο της σύμβασης για τα Αποδημητικά Είδη (CMS) το 1996 και τέθηκε σε ισχύ το 2001.

5.2.2.8 Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας (UNCLOS)

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), που ονομάζεται επίσης Σύμβαση Δικαίου της Θάλασσας ή Συνθήκη Δικαίου της Θάλασσας, είναι η διεθνής συμφωνία που προέκυψε από την τρίτη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS III), που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 1973 και 1982. Η Σύμβασης του Δικαίου της Θάλασσας ορίζει τα δικαιώματα και τις ευθύνες των εθνών όσον αφορά τη χρήση που κάνουν στους ωκεανούς παγκοσμίως, θεσπίζοντας κατευθυντήριες γραμμές για τις επιχειρήσεις, το περιβάλλον και τη διαχείριση των θαλάσσιων φυσικών πόρων. Η Σύμβαση, που συνήφθη το 1982, αντικατέστησε τέσσερις συνθήκες του 1958. Η UNCLOS τέθηκε σε ισχύ το 1994.

Από τον Ιανουάριο του 2015, 166 χώρες και η ΕΕ έχουν προσχωρήσει στη Σύμβαση. Ωστόσο, είναι αβέβαιο το κατά πόσον η Σύμβαση κωδικοποιεί το εθιμικό διεθνές δίκαιο.

5.2.2.9 Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμονους ρύπους (POP)

Η Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους Έμμονους Οργανικούς Ρύπους είναι μια διεθνής περιβαλλοντική συνθήκη, η οποία υπεγράφη το 2001 και τέθηκε σε ισχύ το Μάιο του 2004, με σκοπό την εξάλειψη ή τον περιορισμό της παραγωγής και χρήσης έμμονων οργανικών ρύπων (POP).

Βασικά στοιχεία της Σύμβασης είναι η υποχρέωση των αναπτυγμένων χωρών να παρέχουν νέους και πρόσθετους χρηματοδοτικούς πόρων και μέτρα για την εξάλειψη της παραγωγής και χρήσης των σκοπίμως παραγόμενων έμμονων οργανικών ρύπων, να εξαλείψουν την ακούσια παραγωγή ρύπων, όπου είναι εφικτό, και να διαχειριστούν και να διαθέτουν τα απόβλητα έμμονων οργανικών ρύπων με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο. Δίδεται προσοχή σε όλη τη Σύμβαση της Στοκχόλμης, με συγκεκριμένες αναφορές στο προοίμιο, τον στόχο και τη διάταξη που αφορά τον εντοπισμό νέων έμμονων οργανικών ρύπων.

5.2.2.10 Διεθνής σύμβαση για την ίδρυση ενός διεθνούς ταμείου για την αποζημίωση ζημιών ρύπανσης από πετρέλαιο (TAMEIO)

Αν και η Σύμβαση Αστικής Ευθύνης (CLC) του 1969 αποτελούσε ένα χρήσιμο μηχανισμό για τη διασφάλιση της πληρωμής αποζημίωσης για ζημίες από ρύπανσης πετρελαίου, δεν ασχολείται επαρκώς με όλα τα νομικά, οικονομικά και άλλα ζητήματα που τέθηκαν κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης που ενέκρινε τη σύμβαση CLC. Η Διάσκεψη των Βρυξελλών του 1969 θεωρείται μια συμβιβαστική πρόταση για τη δημιουργία ενός διεθνούς ταμείου, όπου θα εγγράφονταν τα ασφαλιστικά συμφέροντα φορτίων, το οποίο είχε το διπλό σκοπό, αφενός, να απαλλάσσει τον πλοιοκτήτη από την επιβάρυνση των απαιτήσεων της νέας σύμβασης και αφετέρου, να παρέχει επιπλέον αποζημίωση στα θύματα ζημιών ρύπανσης, σε περιπτώσεις όπου η προβλεπόμενη αποζημίωση βάσει της Σύμβασης Αστικής Ευθύνης του 1969 ήταν είτε ανεπαρκής ή ανέφικτη.

Η Διάσκεψη συνέστησε να καταρτίσει ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός ένα το σύστημα αυτό και η Διεθνής Σύμβασης για την Ίδρυση Διεθνούς Ταμείου Αποζημίωσης Ζημιών Ρύπανσης από Πετρέλαιο εγκρίθηκε σε Διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες το 1971. Είναι συμπληρωματική της Σύμβασης Αστικής Ευθύνης.

Οι σκοποί της Σύμβασης του Ταμείου είναι:

- Η παροχή αποζημίωσης για ζημίες από ρύπανση στο βαθμό που η προστασία που παρέχεται από τη Σύμβαση Αστικής Ευθύνης του 1969 είναι ανεπαρκής.
- Παροχή ανακούφισης στους ιδιοκτήτες πλοίων σε σχέση με την πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση που τους επιβάλλονται από τη Σύμβαση Αστικής Ευθύνης του 1969. Η ανακούφιση υπόκειται σε όρους σχεδιασμένους ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση της ασφάλειας στη θάλασσα και άλλες συμβάσεις.
- Η θέση σε ισχύ των σχετικών σκοπών που ορίζονται στη Σύμβαση.

Σύμφωνα με τον πρώτο από τους σκοπούς του, το Ταμείο έχει την υποχρέωση να καταβάλει αποζημίωση σε Κράτη και πρόσωπα που υφίστανται ζημία από ρύπανση, εάν τα πρόσωπα αυτά δεν είναι σε θέση να λάβουν αποζημίωση από τον ιδιοκτήτη του πλοίου από το οποίο διέφυγε το πετρέλαιο ή αν η αποζημίωση που οφείλεται από τον ιδιοκτήτη αυτό δεν είναι αρκετή για να καλύψει τη ζημία που υπέστη.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση του Ταμείου, τα θύματα των ζημιών ρύπανσης από πετρέλαιο μπορεί να αποζημιώνονται πέραν του ορίου ευθύνης του πλοιοκτήτη. Ωστόσο, οι υποχρεώσεις του Ταμείου είναι περιορισμένες. Όταν, όμως, δεν υπάρχει πλοιοκτήτης που ευθύνεται ή ο υπεύθυνος πλοιοκτήτης δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί ευθύνη του, το Ταμείο θα πρέπει να καταβάλει ολόκληρο το ποσό της αποζημίωσης που οφείλεται. Υπό ορισμένες συνθήκες, η μέγιστη ευθύνη του Ταμείου μπορεί να αυξηθεί.

Με την εξαίρεση ελάχιστων περιπτώσεων, το Ταμείο υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση στα θύματα ζημιών ρύπανσης από πετρέλαιο που δεν είναι σε θέση να αποκτήσουν επαρκή ή οποιαδήποτε αποζημίωση από τον πλοιοκτήτη ή τον εγγυητή του σύμφωνα με τη Σύμβαση

Αστικής Ευθύνης.

Η υποχρέωση του Ταμείου να καταβάλει αποζημίωση περιορίζεται σε ζημία από ρύπανση που σημειώθηκε στην επικράτεια, περιλαμβανομένων των χωρικών υδάτων, των Συμβαλλομένων Κρατών. Το Ταμείο υποχρεούται επίσης να καταβάλει αποζημίωση σε σχέση με μέτρα που λαμβάνονται από ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, εκτός της επικράτειάς του.

Το Ταμείο μπορεί επίσης να παρέχει βοήθεια σε Συμβαλλόμενα Κράτη που απειλούνται ή πλήττονται από ρύπανση και επιθυμούν να λάβουν μέτρα για την καταπολέμησή της. Η βοήθεια αυτή μπορεί να είναι υπό τη μορφή προσωπικού, υλικών, πιστωτικών διευκολύνσεων ή άλλης ενίσχυσης.

Σε σχέση με τη δεύτερη κύρια λειτουργία του, το Ταμείο έχει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον πλοιοκτήτη ή τον ασφαλιστή του για ένα μέρος της ευθύνης του πλοιοκτήτη στο πλαίσιο της Σύμβασης Αστικής Ευθύνης.

Το Ταμείο δεν υποχρεούται να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη αν η ζημία προκλήθηκε από δικό του δόλο ή εάν το ατύχημα προκλήθηκε, έστω και εν μέρει, επειδή το πλοίο δεν συμμορφώνεται με ορισμένες διεθνείς συμβάσεις. Επιπλέον, η Σύμβαση περιέχει διατάξεις σχετικά με τη διαδικασία αξιώσεων, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, καθώς και τη δικαιοδοσία.

Οι εισφορές στο Ταμείο πρέπει να γίνονται από όλα τα πρόσωπα που λαμβάνουν πετρέλαιο δια θαλάσσης σε Συμβαλλόμενα Κράτη.

5.2.2.11 Οδηγία περί περιβαλλοντικής ευθύνης (2004/35/EK)

Οδηγία περί Περιβαλλοντικής Ευθύνης (ΟΠΕ), 2004/35/EK τέθηκε σε ισχύ σε όλη την Ευρώπη κατά τη διάρκεια του 2009. Σε αντίθεση με τη λεγόμενη Οδηγία Seveso II 96/82/EK, η οποία ισχύει για τις μεγάλες επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου, η Οδηγία περί Περιβαλλοντικής Ευθύνης ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις, τόσο τις μεγάλες όσο και τις μικρές. Η Οδηγία 2004/35/EK καλύπτει τις αμιγώς οικολογικές ζημιές που αφορούν «προστατευόμενα είδη και φυσικά ενδιαιτήματα» (ζημία στη βιοποικιλότητα), «ζημία ρύπανσης των υδάτων» και «ζημία γης». Ισχύει για τα ύδατα που καλύπτονται από την οδηγία 2000/60/EK23, σύμφωνα με την οποία ο όρος «επιφανειακά ύδατα» περιλαμβάνει επίσης τα χωρικά ύδατα (Άρθρο 2 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2000/60/EK24).

Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να αποδοθεί ευθύνη για περιβαλλοντική ζημία που συμβαίνει εντός 12 ναυτικών μιλίων από την ακτή.

5.2.2.12 Σύμβαση του Aarhus

Η Σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE) για την Πρόσβαση σε πληροφορίες, τη Συμμετοχή του Κοινού στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη για Περιβαλλοντικά Θέματα υιοθετήθηκε την 25^η Ιουνίου 1998 στην πόλη Aarhus της Δανίας, κατά την Τέταρτη Υπουργική Διάσκεψη στο πλαίσιο της διαδικασίας «Περιβάλλον για την Ευρώπη».

Η Σύμβαση:

- Συνδέει τα περιβαλλοντικά και τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Αναγνωρίζει ότι έχουμε μια υποχρέωση έναντι των μελλοντικών γενεών
- Ορίζει ότι η αειφόρος ανάπτυξη μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών
- Συνδέει την κυβερνητική υπευθυνότητα και την προστασία του περιβάλλοντος
- Εστιάζει στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ πολιτών και δημόσιων αρχών σε ένα δημοκρατικό πλαίσιο.

Το αντικείμενο της Σύμβασης αφορά τον πυρήνα της σχέσης μεταξύ πολιτών και κυβερνήσεων και ασχολείται με την κυβερνητική υπευθυνότητα, τη διαφάνεια και τον βαθμό ανταπόκρισης.

Η Σύμβαση του Aarhus παρέχει δικαιώματα στους πολίτες και επιβάλλει υποχρεώσεις στα Συμβαλλόμενα Μέρη και τις δημόσιες αρχές σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη δημόσια συμμετοχή και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Η Σύμβαση του Aarhus διαμορφώνει επίσης μια νέα διαδικασία για τη δημόσια συμμετοχή στη διαπραγμάτευση και εφαρμογή των διεθνών συμφωνιών.

Οι τρεις βασικοί της πυλώνες είναι οι εξής:

- Πρόσβαση σε πληροφορίες: κάθε πολίτης πρέπει να έχει το δικαίωμα της σε ευρεία και εύκολη πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες. Οι δημόσιες αρχές υποχρεούνται να παρέχουν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται και να τις συλλέγουν και να τις διαδίδουν εγκαίρως και με διαφανή τρόπο. Αυτές περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος, τις πολιτικές και τα μέτρα που λαμβάνονται ή την κατάσταση ανθρώπινης υγείας και ασφάλειας, σε περιπτώσεις που αυτή μπορεί να επηρεαστεί από την κατάσταση του περιβάλλοντος. Ορισμένες πληροφορίες εξαιρούνται της κοινοποίησης, όπως για παράδειγμα σε περιπτώσεις που η δημοσιοποίηση θα επηρεάσει αρνητικά τις διεθνείς σχέσεις, την εθνική άμυνα, τη δημόσια ασφάλεια, τη λειτουργία της δικαιοσύνης, το εμπορικό απόρρητο ή το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων. Οι πληροφορίες μπορεί να μην κοινοποιηθούν εάν η δημοσιοποίησή τους θα μπορούσε να βλάψει το περιβάλλον, όπως τους χώρους αναπαραγωγής σπανίων ειδών,
- Δημόσια συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων: οι πολίτες έχουν δικαίωμα συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων για περιβαλλοντικά θέματα. Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να κάνουν ρυθμίσεις που θα επιτρέπουν στο κοινό να ενημερωθεί και στη συνέχεια να σχολιάσει (εάν το επιθυμεί) τις προτάσεις για έργα που επηρεάζουν το περιβάλλον, ή σχέδια και προγράμματα που αφορούν το περιβάλλον. Τυχόν μεταγενέστερα σχόλια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων μπορούν να επωφεληθούν από τις γνώσεις και την εμπειρία των πολιτών. Η συμβολή αυτή αποτελεί μια μεγάλη ευκαιρία για τη βελτίωση της ποιότητας των περιβαλλοντικών αποφάσεων και των αποτελεσμάτων και εγγυάται διαδικαστική νομιμότητα.
- Πρόσβαση στη δικαιοσύνη: οι πολίτες έχουν το δικαίωμα δικαστικών ή διοικητικών

διαδικασιών προσφυγής σε περίπτωση που ένα Μέρος παραβιάζει ή δεν τηρεί τις αρχές της Σύμβασης, δηλαδή το δικαίωμα επιδίωξης προσφυγής όταν παραβιάζεται το περιβαλλοντικό δίκαιο και το δικαίωμα πρόσβασης σε διαδικασίες επανεξέτασης για να προσβάλουν δημόσιες αποφάσεις που ελήφθησαν χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι δύο άλλοι πυλώνες της Σύμβασης.

5.2.3 Κύριο νομοθετικό πλαίσιο για το περιβάλλον και την προστασία της βιοποικιλότητας

5.2.3.1 Σύμβαση για τα αποδημητικά είδη (CMS ή Σύμβαση της Βόννης)

Η Σύμβαση για τη Διατήρηση των Αποδημητικών Ειδών της Άγριας Πανίδας - ευρύτερα γνωστή ως απλώς Σύμβαση για τα Αποδημητικά Είδη (CMS) ή Σύμβαση της Βόννης έχει στόχο τη διατήρηση των χερσαίων, θαλάσσιων και πτηνών αποδημητικών ειδών σε όλο το εύρος της μεταναστευτικής τους διαδρομής. Πρόκειται για μια διακυβερνητική συνθήκη, η οποία συνήφθη υπό την αιγίδα του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP) και αφορά τη διατήρηση της άγριας ζωής και των ενδιαιτημάτων σε παγκόσμια κλίμακα. Η Σύμβαση υπεγράφη το 1979 στη Βόννη και τέθηκε σε ισχύ το 1983. Η Σύμβαση για τα Αποδημητικά Είδη είναι ο μοναδικός παγκόσμιος και με βάση τον ΟΗΕ διακυβερνητικός οργανισμός που ιδρύθηκε αποκλειστικά για τη διατήρηση και διαχείριση των χερσαίων, υδροβίων και των πτηνών αποδημητικών ειδών σε όλο το εύρος της μεταναστευτικής τους διαδρομής. Η Σύμβαση για τα Αποδημητικά Είδη και συνοδές συμφωνίες της καθορίζουν την πολιτική και προσφέρουν περαιτέρω καθοδήγηση επί συγκεκριμένων θεμάτων, μέσω Στρατηγικών Σχεδίων, Σχεδίων Δράσης, ψηφισμάτων, αποφάσεων και οδηγιών. Όλα τα Μέρη διατηρούν στις ιστοσελίδες τους μια λίστα με όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται, θέματα κατευθυντήριων γραμμών και τα Σχέδια Δράσης που εγκρίθηκαν από τα Κράτη Μέλη.

5.2.3.2 Σύμβαση Ramsar

Η Σύμβαση Ramsar είναι μια διεθνής συνθήκη για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των υδροτόπων, την αναγνώριση των θεμελιωδών οικολογικών λειτουργιών των υδροτόπων και της οικονομικής, πολιτιστικής, επιστημονικής και ψυχαγωγικής τους αξίας. Η σύμβαση αναπτύχθηκε και υιοθετήθηκε από τα συμμετέχοντα έθνη σε μια συνάντηση στο Ramsar, Mazandaran, του Ιράν, στις 2 Φεβρουαρίου του 1971 και τέθηκε σε ισχύ στις 21 Δεκεμβρίου 1975.

5.2.3.3 Σύμβαση της Βέρνης

Η Σύμβαση της Βέρνης για τη Διατήρηση της Άγριας Ζωής και του Φυσικού Περιβάλλοντος, επίσης γνωστή ως Σύμβαση της Βέρνης, είναι μια δεσμευτική διεθνής νομική πράξη στον τομέα της Διατήρησης της Φύσης. Καλύπτει τη φυσική κληρονομιά της Ευρώπης, καθώς και ορισμένων χωρών της Αφρικής. Η Σύμβαση άνοιξε για υπογραφή στις 19 Σεπτεμβρίου του

1979 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουνίου 1982. Ασχολείται ιδιαίτερα με την προστασία των φυσικών ενδιαιτημάτων και των απειλούμενων ειδών, συμπεριλαμβανομένων των αποδημητικών ειδών.

Η σύμβαση αποβλέπει κυρίως στα εξής:

- Διατήρηση της άγριας χλωρίδας και πανίδας και των φυσικών ενδιαιτημάτων τους,
- Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών,
- Εστίαση προσοχής στα απειλούμενα με εξαφάνιση και ευάλωτα είδη, συμπεριλαμβανομένων των απειλούμενων και ευάλωτων αποδημητικών ειδών.

5.2.3.4 Σύμβαση για την βιολογική ποικιλομορφία (CBD)

Η Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλομορφία (CBD), γνωστή ανεπίσημα ως Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα, είναι μια πολυμερής συνθήκη. Η Σύμβαση έχει τρεις βασικούς στόχους:

- Διατήρηση της βιοποικιλότητας,
- Βιώσιμη χρήση των συστατικών της και
- Δίκαιη και ισότιμη κατανομή των οφελών που προκύπτουν από τους γενετικούς πόρους

Με άλλα λόγια, στόχος της είναι η ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών για τη διατήρηση και βιώσιμη χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας. Συχνά θεωρείται ως το βασικό έγγραφο που αφορά την βιώσιμη ανάπτυξη. Η Σύμβαση άνοιξε για υπογραφή στη Διάσκεψη Κορυφής της Γης στο Ρίο ντε Τζανέιρο στις 5 Ιουνίου 1992 και τέθηκε σε ισχύ στις 29 Δεκεμβρίου 1993.

Η σύμβαση αναγνώρισε για πρώτη φορά στο διεθνές δίκαιο ότι η διατήρηση της βιοποικιλότητας αποτελεί «μια κοινή ανησυχία της ανθρωπότητας» και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της διαδικασίας ανάπτυξης. Η συμφωνία καλύπτει όλα τα οικοσυστήματα, είδη και γενετικούς πόρους. Συνδέει τις παραδοσιακές προσπάθειες διατήρησης με τον οικονομικό στόχο της χρήσης βιολογικών πόρων με βιώσιμο τρόπο. Θέτει αρχές για τη δίκαιη και ισότιμη κατανομή των οφελών που προκύπτουν από τη χρήση των γενετικών πόρων, ιδίως εκείνων που προορίζονται για εμπορική χρήση.

Σημειώνεται ότι η σύμβαση είναι νομικά δεσμευτική. Οι χώρες που θα προσχωρήσουν σε αυτή («Μέρη») υποχρεούνται να εφαρμόσουν τις διατάξεις της.

5.2.3.5 Οδηγία περί πτηνών (2009/409/EK)

Η Οδηγία περί Πτηνών (πιο επίσημα γνωστή ως Οδηγία του Συμβουλίου 2009/147/EK περί της Διατήρησης των Άγριων Πτηνών) εκδόθηκε το 2009. Αντικατέστησε την Οδηγία του Συμβουλίου 79/409/ΕΟΚ της 2ας Απριλίου 1979 περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών, η οποία τροποποιήθηκε αρκετές φορές και είχε γίνει πολύ ασαφής. Αποσκοπεί στην προστασία όλων των Ευρωπαϊκών άγριων πτηνών και των ενδιαιτημάτων προστατευόμενων ειδών και συγκεκριμένα, μέσω του χαρακτηρισμού Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ).

5.2.3.6 Κατευθυντήρια Οδηγία περί οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ)

Η Κατευθυντήρια Οδηγία περί Οικοτόπων (πιο επίσημα γνωστή ως Οδηγία του Συμβουλίου 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας) εγκρίθηκε το 1992 ως απάντηση στη Σύμβαση της Βέρνης. Είναι μία από τις δύο οδηγίες της ΕΕ που αφορά την άγρια ζωή και τη διατήρηση της φύσης, ενώ η άλλη είναι η Οδηγία περί Πτηνών που αναφέρθηκε παραπάνω.

Αποσκοπεί στην προστασία περίπου 220 οικοτόπων και περίπου 1.000 ειδών που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα της οδηγίας. Αυτά είναι είδη και οικοτόποι που θεωρούνται Ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, βάσει των κριτηρίων που δίνονται στην οδηγία.^{[3][4]}

- Το Παράρτημα Ι καλύπτει τους οικοτόπους,
- Το Παράρτημα ΙΙ καλύπτει τα είδη που απαιτούν χαρακτηρισμό Ειδικών Ζωνών Διατήρησης,
- Το Παράρτημα ΙV καλύπτει είδη που χρήζουν αυστηρής προστασίας, και
- Το Παράρτημα V καλύπτει είδη για τα οποία η απομάκρυνση από την άγρια φύση μπορεί να περιορίζεται από το Ευρωπαϊκό δίκαιο.

Η οδηγία οδήγησε στη δημιουργία ενός δικτύου Ειδικών Ζωνών Διατήρησης, το οποίο μαζί με τις υπάρχουσες Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σχηματίζει ένα δίκτυο προστατευόμενων περιοχών σε όλη την ΕΕ, που ονομάζεται Natura 2000.

5.2.4 Κύριο νομοθετικό πλαίσιο για την εκτίμηση των επιπτώσεων

Το πλαίσιο αξιολόγησης επιπτώσεων - αδειοδότησης διέπεται από τα ακόλουθα (συμπεριλαμβανομένων των επικυρώσεων των προαναφερόμενων συμβάσεων, όπως ισχύουν).

Πίνακας 5-2: Ισχύον νομικό πλαίσιο για την αξιολόγηση επιπτώσεων - αδειοδότηση υπεράκτιων εγκαταστάσεων

Νόμος/Απόφαση/Εγκύκλιος/ Οδηγία και σχετικά Ευρωπαϊκά (ΕΕ)/Διεθνή έγγραφα	Αριθμός αναφοράς	Θέμα
Νόμος 4014	ΦΕΚ 209/Α/21-09-2011	Για την περιβαλλοντική αδειοδότηση
Νόμος 1650	ΦΕΚ 160/Α/18-10-1986	Για την προστασία του περιβάλλοντος
Νόμος 3010	ΦΕΚ 91/Α/25-04-2002	Εναρμόνιση του Ν. 1650 με τις Οδηγίες: 96/61/ΕΚ και 97/11/ΕΚ
Νόμος 3937	ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011	Για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας
ΥΑ 1958 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει)	ΦΕΚ 21/Β/13-01-2012	Σχετικά με την περιβαλλοντική ταξινόμηση των έργων και δραστηριοτήτων
ΚΥΑ 15393/2332	ΦΕΚ 1022/Β/05-08-22002	Ισχύει μόνο το Παράρτημα ΙΙ: περί κατηγοριών δραστηριοτήτων και έργων που

Νόμος/Απόφαση/Εγκύκλιος/ Οδηγία και σχετικά Ευρωπαϊκά (ΕΕ)/Διεθνή έγγραφα	Αριθμός αναφοράς	Θέμα
		υπόκεινται σε Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχο της Ρύπανσης (IPPC)
ΥΑ 48963	ΦΕΚ 2703/Β/05-10-2012	Σχετικά με τις Προδιαγραφές των Περιεχομένων της Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης
ΥΑ 170225	ΦΕΚ 135/Β/17-01-2014	Σχετικά με την συγκεκριμενοποίηση των δεικτών για τις περιβαλλοντικές μελέτες αδειοδότησης
ΚΥΑ 30651	ΦΕΚ 1817/Β/02-06-2014	Σχετικά με την συγκεκριμενοποίηση των προδιαγραφών του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου
Νόμος 3422	ΦΕΚ 303/Α/13-12-2005	Κύρωση της Σύμβασης του Aarhus
ΚΥΑ 1649/45	ΦΕΚ 45/Β/15-01-2014	Σχετικά με την συγκεκριμενοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και συμμετοχής του κοινού στις δημόσιες ακροάσεις και διαβουλεύσεις κατά την διάρκεια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης
ΥΑ 21697	ΦΕΚ 224/ΥΟΔΔ/03-05-2012	Σύνθεση του Κεντρικού Συμβουλίου για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση
Νόμος 4042	ΦΕΚ 24/Α/13-02-2012	Περιβαλλοντική ευθύνη - πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων
Εγκύκλιος	16 / 4095,82	Σχετικά με τις άδειες διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν 4014/2011
Απόφαση της Επιτροπής	2000/479/ΕΚ της 17ης, ΕΚ Ιούλιος 2000	Σχετικά με την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Μητρώου Ρυπογόνων Εκπομπών (EPER) σύμφωνα με το άρθρο 15 της Οδηγίας του Συμβουλίου 96/61/ΕΚ σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (IPPC)
Κανονισμός ΕΚ	Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 166/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18 Ιανουαρίου 2006	Αναφορικά με τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Μητρώου Έκλυσης και Μεταφοράς Ρύπων και την τροποποίηση των Οδηγιών του Συμβουλίου 91/689/ΕΟΚ και 96/61/ΕΚ
Έγγραφο καθοδήγησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή,	Σχετικά με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού

Νόμος/Απόφαση/Εγκύκλιος/ Οδηγία και σχετικά Ευρωπαϊκά (ΕΕ)/Διεθνή έγγραφα	Αριθμός αναφοράς	Θέμα
	31.05.2006	ΜΕΜΡ
Νόμος 743	ΦΕΚ 137/Α/17.10.1977	Σχετικά με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος
ΥΑ 55/1998	ΦΕΚ 58/Α/20.04.1998	Για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος (κωδικοποίηση του Ν. 743)
ΥΑ 11/2002	ΦΕΚ 6/Α/21-01-2002	Εθνικό Σχέδιο Δράσης έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες
Επεξηγηματικό σημείωμα	Ref. Ares(2011)1339393 – 12/12/2011	Επεξηγηματικό σημείωμα σχετικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ σε έργα που σχετίζονται με την εξερεύνηση και εκμετάλλευση μη συμβατικών υδρογονανθράκων
Οδηγία	2013/30/ΕΚ της 12-06-2013	Σχετικά με την ασφάλεια των υπεράκτιων δραστηριοτήτων εκμετάλλευσης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2004/35 / ΕΚ ³
<p>Σύμβαση της Βαρκελώνης του 1976, συμπεριλαμβανομένης της ρύπανσης που προκαλείται από την εξερεύνηση και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων</p> <ul style="list-style-type: none"> Κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο με: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ τον Νόμο 855 ⇒ τον Νόμο 3022 <p>ενσωματώθηκε στην ΕΕ, με την οδηγία</p>	<p>ΦΕΚ 235/Α/23-12-1978</p> <p>ΦΕΚ 144/Α/19-06-2002</p> <p>2013/5/ΕΚ</p>	Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για την προστασία της Μεσογείου Θαλάσσης από τη ρύπανση και των τροποποιήσεων

³ Το Ελληνικό κράτος πρόσφατα ανέθεσε σε τεχνικό/νομικό κλιμάκιο να συντάξει το νόμο που θα προσαρμόζει την Οδηγία 2013/30/ΕΚ στο σύστημα του Ελληνικού νομοθετικού πλαισίου. Το σχέδιο νόμου αναμένεται να αναρτηθεί για διαβούλευση πριν από το τέλος του 2014 και η τρέχουσα ΜΠΕ αναμένεται να είναι σε πλήρη συμμόρφωση με αυτό.

Επιπλέον, η ισχύουσα Ελληνική νομοθεσία αδειοδοτήσεων, (ειδικότερα, η ΥΑ 170225/2014), αναφέρεται συγκεκριμένα στην προαναφερόμενη Οδηγία, δεδομένου ότι η ευθύνη συμμόρφωσης περνά στην Περιβαλλοντική Αδεια.

Νόμος/Απόφαση/Εγκύκλιος/ Οδηγία και σχετικά Ευρωπαϊκά (ΕΕ)/Διεθνή έγγραφα	Αριθμός αναφοράς	Θέμα
Διεθνής Σύμβαση για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο (OPRC) 1990 <ul style="list-style-type: none"> Κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο με: <ul style="list-style-type: none"> τον Νόμο 2252 τον Νόμο 3100 	ΦΕΚ 192/Α/18-11-1994 ΦΕΚ 20/Α/29-01-2003	Κύρωση των διεθνών συμβάσεων OPRC και των τροποποιήσεων
Διεθνής Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Πλοία, 1973, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο του 1978 (MARPOL 73/78) <ul style="list-style-type: none"> Κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο με τον Ν.1269 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει 	ΦΕΚ 89/Α/21-07-1982	Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για την Πρόληψη της Ρύπανσης από τα πλοία και των τροποποιήσεων
ACCOBAMS	-	Συμφωνία για την Διατήρηση των Κητωδών στην Μαύρη Θάλασσα, την Μεσόγειο Θάλασσα και την Συγκείμενη Ζώνη του Ατλαντικού
ΥΑ 148/2009	ΦΕΚ 190/Α/29-09-2009	Σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας

5.2.5 Πρότυπα Διεθνούς βιομηχανίας και Διεθνών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (ΔΧΙ)

5.2.5.1 Ορθές πρακτικές πετρελαϊκών πεδίων (GOP) και Ορθή Πρακτική Διεθνούς Βιομηχανίας (GIIP)

Οι προγραμματισμένες εργασίες του έργου θα πραγματοποιηθούν σύμφωνα με την «Ορθή Πρακτική Πετρελαϊκών Πεδίων» και την «Ορθή Πρακτική Διεθνούς Βιομηχανίας».

Ο όρος «Ορθή Πρακτική Πετρελαϊκών Πεδίων» χρησιμοποιείται από ορισμένες εθνικές

ρυθμιστικές αρχές πετρελαίου και φυσικού αερίου για να περιγράψουν την προσέγγιση που αναμένεται από φορείς εκμετάλλευσης που εργάζονται στις χώρες τους. Δυστυχώς, δεν είναι μια έννοια που έχει οριστεί με σαφήνεια και ως εκ τούτου η σημασία του μπορεί να ερμηνευτεί με διαφορετικούς τρόπους.

Ένας κοινά αποδεκτός ορισμός της «Ορθής Πρακτικής Πετρελαϊκών Πεδίων» είναι:

«Οι πρακτικές και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία πετρελαίου παγκοσμίως από τη συνετούς και επιμελείς φορείς εκμετάλλευσης υπό όρους και συνθήκες παρόμοιες με εκείνες που συνδέονται με τη σχετική πτυχή ή πτυχές των Δραστηριοτήτων Υδρογονανθράκων, κυρίως με στόχο να διασφαλιστεί:

- Η διατήρηση των πόρων πετρελαίου και φυσικού αερίου, που συνεπάγεται τη αξιοποίηση κατάλληλων μεθόδων και διαδικασιών για τη μεγιστοποίηση της ανάκτησης υδρογονανθράκων με τεχνικά και οικονομικά βιώσιμο τρόπο, με αντίστοιχο έλεγχο της μείωσης των αποθεμάτων και ελαχιστοποίηση των απωλειών στην επιφάνεια,*
- Η λειτουργική ασφάλεια, που συνεπάγεται τη χρήση μεθόδων και διαδικασιών που προάγουν την εργασιακή ασφάλεια και την πρόληψη των ατυχημάτων,*
- Η προστασία του περιβάλλοντος, για την οποία απαιτείται η υιοθέτηση μεθόδων και διαδικασιών που ελαχιστοποιούν τον αντίκτυπο των Δραστηριοτήτων Υδρογονανθράκων στο περιβάλλον».*

Η «Ορθή Πρακτική Διεθνούς Βιομηχανίας» (GIIP) ορίζεται ως εξής:

«η άσκηση επαγγελματικών δεξιοτήτων, επιμέλειας, σύνεσης και διορατικότητας που ευλόγως αναμένεται από ειδικευμένους και έμπειρους επαγγελματίες που ασχολούνται στο ίδιο είδος της επιχείρησης κάτω από τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες παγκοσμίως. Οι περιστάσεις που μπορεί να θεωρήσουν (σχετικές) οι ειδικευμένοι και έμπειροι επαγγελματίες κατά την αξιολόγηση του εύρους των διαθέσιμων τεχνικών πρόληψης και ελέγχου της ρύπανσης μπορεί να περιλαμβάνουν, χωρίς περιορισμό, διαφορετικά επίπεδα υποβάθμισης του περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής αφομοιωτικής ικανότητας, καθώς και διαφορετικά επίπεδα οικονομικής και τεχνικής σκοπιμότητας». Οι Κατευθυντήριες Γραμμές Περιβάλλοντος, Υγείας & Ασφάλειας (ΠΥΑ) της Παγκόσμιας Τράπεζας, που θεσπίστηκαν το 2007, είναι τεχνικά έγγραφα αναφοράς, τα οποία παρέχουν παραδείγματα προσεγγίσεων που βασίζονται στην Ορθή Πρακτική Διεθνούς Βιομηχανίας. Οι Αρχές του Ισημερινού και τα Πρότυπα Απόδοσης του Διεθνούς Οργανισμού Χρηματοδότησης (IFC) αναφέρονται σε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό αποδεκτών επιπέδων απόδοσης.

Αντιθέτως, δεν υπάρχουν αυστηρές κατευθυντήριες γραμμές ή θεσπισμένοι κανόνες που καθορίζουν πως επιτυγχάνεται η «ορθή πρακτική πετρελαϊκών πεδίων» ή πώς μπορεί να μετρηθεί η απόδοση σε σχέση με ένα τέτοιο πρότυπο. Η Ορθή Πρακτική Πετρελαϊκών Πεδίων δεν αφορά την τήρηση μιας συγκεκριμένης διαδικασίας, αλλά την προσέγγιση που λαμβάνει μια εταιρεία εκμετάλλευσης για την άσκηση των καθηκόντων της έναντι της κυβέρνησης που ενέκρινε την άδεια λειτουργίας της. Εξ ορισμού η τήρηση των αρχών Ορθής Πρακτικής Διεθνούς Βιομηχανίας θα αποτελούσε Ορθή Πρακτική Πετρελαϊκών Πεδίων'.

Πρόκειται σαφώς για μια έννοια που σχετίζεται με τον τρόπο που έχει σχεδιαστεί μια εγκατάσταση, τις μεθόδους κατασκευής, λειτουργίας και συντήρησης, καθώς και τον τρόπο που ασκείται συνολικά η διαχείριση της και ως εκ τούτου είναι εξίσου εφαρμόσιμη σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των περιουσιακών στοιχείων.

Η Ορθή Πρακτική Πετρελαϊκών Πεδίων είναι εξ ορισμού κάτι που αλλάζει συνεχώς. Προϋποθέτει οι φορείς εκμετάλλευσης να παρακολουθούν τις επιτυχίες και τις αποτυχίες στη βιομηχανία και να τροποποιούν κατάλληλα τις εσωτερικές τους πρακτικές. Οι ρυθμιστικές αρχές θέλουν να αποφεύγονται οι αποτυχίες που σημειώνονται σε άλλα μέρη του κόσμου, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι εφαρμόζονται το συντομότερο δυνατό καινούργιες, πιο αποτελεσματικές προσεγγίσεις. Η Ορθή Πρακτική Πετρελαϊκών Πεδίων ευνοεί εξίσου τη χρήση αναγνωρισμένων και καλά δοκιμασμένων Προτύπων κατά το στάδιο του σχεδιασμού, των διαδικασιών εσωτερικής διαχείρισης/ελέγχου κατά την εκτέλεση του έργου και την εφαρμογή συστημάτων επιθεώρησης βασιζόμενης στην ανάλυση κινδύνου για τη διαχείριση του κόστους, όταν η εγκατάσταση είναι σε λειτουργία.

Η Energean έχει δεσμευτεί να ακολουθεί τις «Ορθές Πρακτικές Πετρελαϊκών Πεδίων» καθόλη τη διάρκεια των καθημερινών δραστηριοτήτων, με τη γεώτρηση νέων πηγαδιών, την εγκατάσταση νέων εγκαταστάσεων ή με τη διαχείριση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων. Αυτή η δέσμευση φαίνεται στον τρόπο που έχει διαμορφωθεί και τεθεί σε εφαρμογή το τρέχον Αναπτυξιακό Έργο της Περιοχής του Πρίνου. Το έργο αυτό έχει συμπεριλάβει:

- Την πρόσληψη διεθνούς προσωπικού με αποδεδειγμένη εμπειρία στην ανάπτυξη παρόμοιων πεδίων
- Την χρήση διεθνώς αναγνωρισμένων αναδόχων για τις εξειδικευμένες τεχνικές και μη τεχνικές εργασίες
- Τον προσδιορισμό των κατάλληλων διεθνών και βιομηχανικών προτύπων βάσει των οποίων θα σχεδιαστούν οι νέες εγκαταστάσεις και θα ελεγχθούν οι παλιές εγκαταστάσεις
- Τον σχεδιασμό εσωτερικών ελέγχων που θα επιτρέπουν την αναθεώρηση και έγκριση των έργων καθώς περνούν από το ένα στάδιο αποφάσεων στο επόμενο. Την αναβάθμιση του νεοαποκτηθέντος γεωτρύπανου της σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό και προσωπικό από τους Κατασκευαστές του Αρχικού Εξοπλισμού
- Την πρώιμη ενσωμάτωση τεχνικών μείωσης κινδύνου στη διαδικασία σχεδιασμού
- Μια επιθυμία μεγιστοποίησης της θετικής επίδρασης του έργου στην Ελληνική οικονομία, προσαρμόζοντας το σχεδιασμό στις τοπικές βιομηχανικές δυνατότητες

Τα ανώτερα διοικητικά στελέχη και οι ιδιοκτήτες της Energean έχουν δεσμευτεί να αξιοποιήσει την εμπειρία επιχειρησιακής αριστείας που εδραίωσαν οι προηγούμενοι ιδιοκτήτες των περιουσιακών στοιχείων της λεκάνης του Πρίνου που αποκτήθηκαν όταν η Energean εξαγόρασε την Καβάλα Oil το 2007. Τα περιουσιακά στοιχεία του Πρίνου είναι τεχνικά περίπλοκα, κυρίως λόγω του εξαιρετικά όξινου χαρακτήρα του αργού πετρελαίου και του φυσικού αερίου που παράγεται. Η Καβάλα Oil και στη συνέχεια η Energean έπρεπε να

καθιερώσει και να τηρήσει επιχειρησιακά πρότυπα παγκόσμιας κλάσης για να εξασφαλίσει την ασφαλή λειτουργία αυτών των εγκαταστάσεων κατά τη διάρκεια μιας περιόδου 30 ετών. Αυτό αποδεικνύεται από τις εξαιρετικές επιδόσεις ασφάλειας της εταιρείας και την απουσία οποιουδήποτε περιστατικού τυχαίας αποδέσμευσης ουσιών υδρογονανθράκων στο περιβάλλον. Τα περιουσιακά στοιχεία του Πρίνου συνυπάρχουν αρμονικά με μια ζωντανή τουριστική βιομηχανία αλλά και αλιευτικές επιχειρήσεις, τόσο στην ακτή όσο και την ανοικτή θάλασσα.

Παρά το γεγονός ότι Energean έχει μια ισχυρή επιχειρησιακή βάση να παρουσιάσει, δεν έχει εκτελέσει σημαντικό τεχνικό έργο στο παρελθόν. Για να εξασφαλιστεί ότι αυτή η νέα δραστηριότητα αναλαμβάνεται σύμφωνα με τις αρχές της «Ορθής Πρακτικής Πετρελαϊκών Πεδίων», η εταιρία έχει προσλάβει ομάδα ικανών επαγγελματιών με εμπειρία από μεγάλες εταιρίες εξερεύνησης πετρελαίου και φυσικού αερίου (π.χ. Shell) και κατασκευαστικές εταιρείες (π.χ. Saipem). Το προσωπικό αυτό έφερε μαζί του τα πρότυπα και τις πρακτικές που χρησιμοποιούνται από αυτές τις επιχειρήσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται ευρέως για την τήρηση «Ορθής Πρακτικής Πετρελαϊκών Πεδίων».

Το έργο του Έψιλον έχει προχωρήσει μέσω μιας δομημένης διαδικασίας σταδίων με τους βασικούς κινδύνους και τις αποφάσεις να καταγράφονται και να παρακολουθούνται. Εφαρμόστηκαν όλοι οι τυπικοί έλεγχοι (π.χ. HAZOPS, HAZIDS) στο στάδιο σχεδιασμού και ο βασικός σχεδιασμός εργασίας έγινε από την αρχή σύμφωνα με τις αρχές QRA και ALARP. Όλες οι εργασίες σχεδιασμού ανατέθηκαν σε εργολάβους που έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία επιτυχούς υλοποίησης παρόμοιων έργων. Με παρόμοια προσοχή θα γίνει και η διαχείριση των δραστηριοτήτων Παραγωγής, Κατασκευής, Εγκατάστασης και Θέσης σε Λειτουργία. Το πρόγραμμα που ακολουθείται επιτρέπει τη διασπορά και δεν επιβάλλει αδικαιολόγητη βιασύνη για την ομάδα εκτέλεσης.

Ο σχεδιασμός του Έψιλον ενσωματώνει όλα όσα προβλέπονται από την «Ορθή Πρακτική Πετρελαϊκών Πεδίων». Ο στόχος της ανάπτυξης είναι η μεγιστοποίηση της εξόρυξης υδρογονανθράκων, χρησιμοποιώντας το ελάχιστο των εγκαταστάσεων που παρουσιάζουν αμελητέο κίνδυνο για τους ανθρώπους και το περιβάλλον. Οι σχετικές προβλέψεις υπάρχουν στον σχεδιασμό για τις επόμενες φάσεις και την περαιτέρω ανάπτυξη των υποδομών της περιοχής του Πρίνου. Έχει καταβληθεί κάθε προσπάθεια για να εξασφαλιστεί ότι οι τοπικές επιχειρήσεις μπορούν να συμβάλουν στο έργο και, συνεπώς, να μοιραστούν την αξία του.

Ακολουθώντας, το ίδιο ισχύει και για την πλατφόρμας Όμικρον, που πρόκειται να ακολουθήσει σε μεταγενέστερο στάδιο ανάπτυξης.

5.2.5.2 Πρότυπα ETAA:

Η Energean έχει υιοθετήσει τις Απαιτήσεις Απόδοσης (PR) της ETAA για την εκπόνηση της ΜΠΚΕ του Έργου και για την υλοποίηση του Έργου. Τα Έργα που χρηματοδοτούνται από την ETAA πρέπει να πληρούν τις Απαιτήσεις Απόδοσης κατά την κατασκευή, λειτουργία και τη θέση εκτός λειτουργίας. Η ΜΠΚΕ και γενικώς η διαδικασία περιβαλλοντικής και κοινωνικής αξιολόγησης ευθυγραμμίζονται με τις Απαιτήσεις Απόδοσης (PR) της ETAA, σύμφωνα με την

Περιβαλλοντική και Κοινωνική Πολιτική της ΕΤΑΑ (2014):

- *PR1 – Αξιολόγηση και Διαχείριση περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων και ζητημάτων:* Αυτή η Απαίτηση Απόδοσης ισχύει για όλα τα έργα που χρηματοδοτούνται απευθείας από την ΕΤΑΑ. Όλες οι σχετικές απαιτήσεις του παρόντος PR, και ο τρόπος που θα αντιμετωπιστούν και θα διαχειριστούν κατά τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη λειτουργία και την θέση εκτός λειτουργίας του έργου θα πρέπει να προσδιορίζονται κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής και κοινωνικής αξιολόγησης. Το έργο αυτό ταξινομείται στην κατηγορία Α στο πλαίσιο του PR1 και συνεπώς υπόκειται στη συνοπτική ΜΠΚΕ (παρόν έγγραφο).
- *PR2 – Εργασία και Συνθήκες εργασίας:* Η Απαίτηση Απόδοσης αναγνωρίζει ότι το εργατικό δυναμικό είναι ένα πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο, και ότι η καλή διαχείριση των ανθρώπινων πόρων και μια υγιής σχέση μεταξύ εργαζομένων και διοίκησης, βασιζόμενη στο σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένης της συνδικαλιστικής ελευθερίας και του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης, είναι βασικά συστατικά για τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Η εφαρμογή των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτού του PR θα τελούν υπό τη διαχείριση του Συστήματος Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (ΣΠΚΔ) της Εταιρείας και του Συστήματος Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑΔ).
- *PR3 - Αποτελεσματικότητα πόρων και πρόληψη και αποφυγή της ρύπανσης:* Η Απαίτηση Απόδοσης αναγνωρίζει ότι η αποδοτικότητα των πόρων και η πρόληψη και ο έλεγχος της ρύπανσης αποτελούν βασικά στοιχεία της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας και τα έργα πρέπει να πληρούν τις ορθές διεθνείς πρακτικές και τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές στον τομέα αυτό. Η εφαρμογή των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτού του PR θα τελούν υπό τη διαχείριση του Συστήματος Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (ΣΠΚΔ) της Εταιρείας.
- *PR 4 - Υγιεινή και Ασφάλεια:* Η αποφυγή ή περιορισμός των αρνητικών επιπτώσεων στην υγεία και την ασφάλεια και τα θέματα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του έργου αποτελούν τον κύριο σκοπό αυτού του PR. Οι απαιτήσεις έχουν να κάνουν με τις αρμοδιότητες του Κυρίου του Έργου για την παροχή ασφαλών και υγιεινών συνθηκών για τους εργαζομένους τους και την κοινότητα. Ενώ το PR αναγνωρίζει το ρόλο των αρμόδιων αρχών στην προστασία και προώθηση της υγιεινής και ασφάλειας του κοινού, η Εταιρεία έχει καθήκον να αναγνωρίσει, να αποφύγει, να ελαχιστοποιήσει ή να μετριάσει τους κινδύνους και τις δυσμενείς επιπτώσεις για την υγιεινή και ασφάλεια των κοινοτήτων που επηρεάζονται και οι οποίες ενδέχεται να προκύψουν από το έργο.
- *PR 5: Απόκτηση γης, μη εθελούσια μετεγκατάσταση πληθυσμού και οικονομική εκτόπιση:* Η εφαρμογή αυτού του PR είναι σύμφωνη με τον οικουμενικό σεβασμό και την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών και ειδικότερα το δικαίωμα

στην επαρκή στέγαση και τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Ορισμένες απαιτήσεις θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας περιβαλλοντικής και κοινωνικής εκτίμησης και γενικώς κατά τη διάρκεια του έργου.

- *PR 6: Διατήρηση της βιοποικιλότητας και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων:* Αυτό το PR αναγνωρίζει ότι η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η αειφόρος διαχείριση των ζώντων φυσικών πόρων είναι θεμελιώδους σημασίας για την περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα. Στο πλαίσιο αυτό, ορισμένες απαιτήσεις θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας περιβαλλοντικής και κοινωνικής εκτίμησης και γενικώς κατά τη διάρκεια του έργου. Επίσης, η εφαρμογή των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτού του PR θα τελούν υπό τη διαχείριση του Συστήματος Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Διαχείρισης (ΣΠΚΔ) της Εταιρείας.
- *PR7 - Γηγενείς πληθυσμοί:* Ο όρος χρησιμοποιείται με την τεχνική του έννοια για να αναφερθεί σε μια κοινωνική και πολιτισμική ομάδα, διακριτή από τις κυρίαρχες ομάδες εντός εθνικών κοινωνιών. Αυτό το PR αναγνωρίζει ότι τα έργα μπορούν να δημιουργήσουν ευκαιρίες για τους Γηγενείς Πληθυσμούς ώστε να συμμετέχουν και να επωφεληθούν από τις δραστηριότητες που σχετίζονται με το έργο, οι οποίες μπορεί να τους βοηθήσουν να εκπληρώσουν τις βλέψεις τους για οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Δεν υπάρχουν γηγενείς πληθυσμοί στην Ελλάδα σύμφωνα με τον ορισμό που παρουσιάζεται στην PR7 και, ως εκ τούτου, αυτή η απαίτηση δεν εφαρμόζεται στο Έργο.
- *PR8 - Πολιτισμική κληρονομιά:* Αυτό το PR αναγνωρίζει τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (υλικής και άυλης) για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές. Στόχος είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και η ανάπτυξη του έργου με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφευχθούν ή να μετριαστούν οι αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτισμική κληρονομιά. Ορισμένες απαιτήσεις θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας περιβαλλοντικής και κοινωνικής εκτίμησης και γενικώς κατά τη διάρκεια του έργου.
- *PR9 - Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί:* Αυτό το PR ισχύει μόνο όταν διορίζονται ή λειτουργούν Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί σε ένα έργο. Αυτό το PR δεν ισχύει για το παρόν Έργο.
- *PR10 - Αποκάλυψη πληροφοριών και συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών* Αυτό το PR προσδιορίζει την συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και την αποκάλυψη πληροφοριών ως μια συνεχή διαδικασία η οποία περιλαμβάνει: (i) τη δημοσιοποίηση των κατάλληλων πληροφοριών, (ii) την ουσιαστική διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, και (iii) μια αποτελεσματική διαδικασία ή μηχανισμό με τον οποίο οι πολίτες θα μπορούν να κάνουν σχόλια ή να εκφράσουν την ανησυχία τους. Η διαδικασία θα πρέπει να ξεκινήσει στο αρχικό στάδιο του σχεδιασμού του έργου και να συνεχίσει καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου. Επίσης, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της αξιολόγησης, διαχείρισης και παρακολούθησης των περιβαλλοντικών και κοινωνικών

επιπτώσεων και των ζητημάτων του έργου. Ως εκ τούτου, η ανάγνωση αυτού του PR θα πρέπει να γίνεται συνδυαστικά με το PR1.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις Απαιτήσεις Απόδοσης (τα PR) της ΕΤΑΑ και τα μέτρα που ελήφθησαν από την Εταιρεία, καθώς και το πως αντιμετωπίζονται στην ΜΠΚΕ και τον σχεδιασμό του έργου:

Πίνακας5-3: Συμμόρφωση έργου με τις Απαιτήσεις Απόδοσης (PR) της ΕΤΑΑ

PR ΕΤΑΑ	Μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν από την Energean
PR 1 - Αξιολόγηση και Διαχείριση περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων και ζητημάτων	<p>Το Έργο έχει χαρακτηριστεί ως «Έργο Κατηγορίας Α», σύμφωνα με το Προσάρτημα 2 της Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Πολιτικής της ΕΤΑΑ (2014). Συγκεκριμένα, ανήκει στην υποκατηγορία «εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου για εμπορικούς σκοπούς» και ως εκ τούτου απαιτείται να υποβληθεί σε ΜΠΚΕ, πριν ληφθεί απόφαση σχετικά με την χρηματοδότηση από την ΕΤΑΑ.</p> <p>Η Energean έχει θεσπίσει διαδικασία για την δημιουργία αυτής της ΜΠΚΕ σύμφωνα με τους διεθνείς κανονισμούς, την Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και σύμφωνα με τις Απαιτήσεις Απόδοσης (PR) της ΕΤΑΑ.</p> <p>Τα μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν στην ΜΠΚΕ για το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους του PR1 είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Εντοπισμός και αξιολόγηση επιπτώσεων: Η παρούσα ΜΠΚΕ και ιδιαίτερα τα κεφάλαια 09 και 11. ⇒ Εφαρμογή της ιεραρχίας μετριασμού: κεφάλαιο 12 της ΜΠΚΕ και των υφιστάμενων ΣΠΚΔ. ⇒ Σύστημα Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης (ΣΠΚΔ): κεφάλαιο 13 της ΜΠΚΕ και υφιστάμενα συστήματα διαχείρισης της Energean, τα οποία θα ισχύσουν και για το Έργο. ⇒ Περιβαλλοντική και Κοινωνική Πολιτική: Η Εταιρεία εφαρμόζει μια Πολιτική Περιβάλλοντος και ΥΑΠ καθόλα τα χρόνια της λειτουργίας της. ⇒ Παρακολούθηση Έργου και Υποβολή Εκθέσεων: κεφάλαιο 13 της ΜΠΚΕ, υφιστάμενα ΣΠΚΔ.
PR 2 - Εργασία και Συνθήκες εργασίας	<p>Οι βασικές απαιτήσεις του PR2 είναι ότι το Έργο πρέπει να συμμορφώνεται με την εθνική νομοθεσία για την εργασία, την κοινωνική ασφάλιση και τους νόμους περί εργασιακής Ασφάλειας και Υγιεινής και τις θεμελιώδεις αρχές και πρότυπα που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις της Διεθνούς</p>

PR ΕΤΑΑ	Μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν από την Energean
	<p>Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ). Πρέπει να τονιστεί ότι η Ελλάδα έχει επικυρώσει τις περισσότερες ⁴ συμβάσεις της ΔΟΕ και γενικότερα τα δικαιώματα των εργαζομένων προστατεύονται από το Σύνταγμα και αποτελούν μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου. Η Energean λειτουργεί σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία περί απασχόλησης και συνθηκών εργασίας, η οποία ευθυγραμμίζεται με τις απαιτήσεις του PR2.</p>
PR3 - Αποτελεσματικότητα πόρων και πρόληψη και αποφυγή της ρύπανσης	<p>Η Energean έχει ενσωματώσει τις απαιτήσεις του PR3 από τις αρχικές φάσεις σχεδιασμού του έργου. Σε γενικές γραμμές, οι στόχοι του PR3 ικανοποιούνται από τα ακόλουθα μέτρα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Προσδιορισμός ευκαιριών για την ενέργεια που σχετίζονται με το έργο, βελτίωση των υδάτων και της αποδοτικότητας των πόρων και ελαχιστοποίηση των αποβλήτων: Έχουν σχεδιαστεί μέτρα πρόληψης και ελέγχου της ρύπανσης στην αρχική φάση του έργου και έχουν ενσωματωθεί στη ΜΠΚΕ. Οι εφαρμοζόμενες τεχνικές ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο, όπως εντοπίστηκαν και αντιμετωπίζονται στην QRA [Ποσοτική Εκτίμηση Κινδύνου](κεφάλαιο 10). Όσον αφορά το νερό, η χρήση του είναι η ελάχιστη απαιτούμενη, δεδομένου ότι δεν υπάρχει νερό διεργασίας και το θαλασσινό νερό χρησιμοποιείται για εκχύσεις και ως νερό ψύξης. ⇒ Υιοθέτηση της προσέγγισης ιεραρχίας μετριασμού για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων που προκύπτουν από τον πόρο στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον: Όλα τα μέτρα μετριασμού παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 12 της ΜΠΚΕ. Επιπλέον, για τους σκοπούς της ΜΠΚΕ αναπτύχθηκε ένα Σχέδιο Χρήσης Χημικών. ⇒ Προώθηση της μείωσης εκπομπών αερίων του

⁴ Ειδικότερα, η Ελλάδα έχει επικυρώσει:

- Θεμελιώδεις συμβάσεις: 8 από 8,
- Συμβάσεις Διακυβέρνησης (προτεραιότητας): 3 από 4,
- Τεχνική συμβάσεις: 60 από 177,
- Από τις 71 Συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα, εκ των οποίων οι 51 είναι σε ισχύ, οι 21 συμβάσεις έχουν καταγγελθεί. Καμία δεν έχει κυρωθεί τους τελευταίους 12 μήνες.

(πηγή: http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11200:0::NO::P11200_COUNTRY_ID:102658)

PR ΕΤΑΑ	Μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν από την Energean
	<p>θερμοκηπίου που σχετίζονται με το έργο: Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα του Έργου θα είναι αμελητέες, επειδή η μόνη χρήση καυσίμων, για τις νέες πλατφόρμες, θα γίνει στην φορτηγίδα γεώτρησης.</p>
PR 4 - Υγιεινή και Ασφάλεια	<p>Ο τρόπος που αναμένονται, αξιολογούνται, προλαμβάνονται και ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια των τοπικών κοινοτήτων και των εργαζομένων του έργου (συνήθη και έκτακτη γεγονότα) εξετάζεται σε ειδικό τμήμα της ΜΠΚΕ (Παράρτημα 06, Παράρτημα 07, Παράρτημα 09 , Παράρτημα 10, Παράρτημα 14). Πιο συγκεκριμένα, τα μέτρα συμμόρφωσης που υιοθέτησε η Energean είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Γενική απαίτηση Υγείας και Ασφάλειας: Το σύστημα διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας, το οποίο υπήρχε ήδη για την κάλυψη των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και λειτουργιών, έχει επεκταθεί για να καλύψει και τις νέες εγκαταστάσεις. Αυτό περιγράφεται στο ΣΜΚΔΠ (Κεφάλαιο 13, Παράρτημα 19) και δίνεται χωριστά ως ξεχωριστό σχέδιο διαχείρισης (Παράρτημα). Επίσης, τα μέτρα Υγείας και Ασφάλειας έχουν ενσωματωθεί στις σχετικές μελέτες, που αποτελούν μέρος της ΜΠΚΕ (Παράρτημα 14). ⇒ Εργασιακή Υγεία και Ασφάλεια: Η Εταιρεία εφαρμόζει μια Πολιτική Περιβάλλοντος και ΥΑΠ καθόλα τα χρόνια της λειτουργίας της, η οποία είναι σε συμμόρφωση με το σύνολο της Ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας και είναι ευθυγραμμισμένη με το PR3. ⇒ Υγεία και Ασφάλεια της Κοινότητας: Οι σχετικές μελέτες (δηλ. Ποσοτική Εκτίμηση Κινδύνου (QRA), Μοντελοποίηση Κηλίδων) και η Ετοιμότητα και Ανταπόκριση σε Επείγοντα Περιστατικά αποτελούν μέρος της ΜΠΚΕ (Κεφάλαιο 10, Παράρτημα 07). ⇒ Σχεδιασμός και Ασφάλεια υποδομών, κτιρίου και εξοπλισμού: Προβλέψεις Υγείας και Ασφάλειας ελήφθησαν υπόψη κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού του έργου (βλέπε παρ. 5.6) ⇒ Ασφάλεια επικίνδυνων υλικών: Δημιουργήθηκε

PR ΕΤΑΑ	Μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν από την Energean
	<p>Σχέδιο Χρήσης Χημικών, σύμφωνα με το Υπεράκτιο Πρωτόκολλο (Παράρτημα 08).</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Ασφάλεια Υπηρεσιών: Δ/Ε ⇒ Ασφάλεια κυκλοφορίας και οδικής ασφάλειας: Δ/Ε ⇒ Κίνηση Πλοίων (Marine Traffic): οι σημερινές ζώνες αποκλεισμού γύρω από τις εγκαταστάσεις διασφαλίζουν την ασφάλεια και θα δημιουργηθούν παρόμοιες ζώνες για τις μελλοντικές εγκαταστάσεις (Κεφάλαιο 8, 11. Παράρτημα 15). ⇒ Ασφάλεια Προϊόντων: Δ/Ε ⇒ Φυσικοί κίνδυνοι: Κατά τον σχεδιασμό του έργου ελήφθησαν υπόψη οι φυσικοί κίνδυνοι (βλέπε Κεφάλαιο 6) και πραγματοποιήθηκε Θαλάσσια Γεωφυσική Έρευνα (Παράρτημα 03). Άλλοι γεωλογικές και τεκτονικοί κίνδυνοι εξετάστηκαν σε επίπεδο αναφοράς (Κεφάλαιο 8.3). Δεν αναμένονται ακραίες καιρικές συνθήκες στον Κόλπο Καβάλας. ⇒ Έκθεση σε ασθένειες: Δεν υπάρχουν ενδημικές ασθένειες στην περιοχή. Κατά κύριο λόγο, το εργατικό δυναμικό θα είναι από την περιοχή της Καβάλας, συνεπώς η πιθανότητα μετάδοσης ασθενειών είναι αμελητέα. ⇒ Ετοιμότητα και ανταπόκριση σε επείγοντα περιστατικά: Η Ποσοτική Εκτίμηση Κινδύνου (QRA), η Μοντελοποίηση Κηλίδων κτλ. και η Ετοιμότητα και Ανταπόκριση σε Επείγοντα Περιστατικά αποτελούν μέρος της ΜΠΚΕ (Κεφάλαιο 10, Παράρτημα 07, Παράρτημα 18). Επιπλέον, έχει δημιουργηθεί Σχέδιο Χρήσης Χημικών, σύμφωνα με το Υπεράκτιο Πρωτόκολλο (Παράρτημα 08).
PR 5 - Απόκτηση γης, μη εθελούσια μετεγκατάσταση πληθυσμού και οικονομική εκτόπιση	<p>Το PR5 ισχύει μόνο σε σχέση με την πιθανή οικονομική εκτόπιση, μέσω της περιορισμένης απώλειας πρόσβασης στα αλιευτικά πεδία. Η περιγραφή των αλιευτικών πεδίων έγινε στην παρ. 8.8.2, ενώ η αξιολόγηση των επιπτώσεων και η εφαρμογή των μέτρων μετριασμού περιγράφονται στα κεφάλαια 11 και 12, αντίστοιχα. Επιπλέον, η διαβούλευση με τις τοπικές αρχές παρουσιάζεται στο Σχεδίου Διαβούλευσης με Ενδιαφερόμενα Μέρη (ΣΔΕΜ) (Παράρτημα 11). Τέλος, η Energean εδραιώνει έναν Μηχανισμό Επικοινωνίας Ανησυχιών (βλέπε Παράρτημα 11).</p>

PR ΕΤΑΑ	Μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν από την Energean
PR 6 - Διατήρηση της βιοποικιλότητας και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων	<p>Οι στόχοι του PR πληρούνται με την εκπόνηση των αρχικών μελετών αναφοράς, την εξέταση δευτερογενών δεδομένων (Κεφάλαιο 08 και Παράρτημα 05) και την Ειδική Οικολογική Μελέτη (Παράρτημα 04). Για τον σχεδιασμό του έργου ακολουθήθηκε η προληπτική προσέγγιση, με εξέταση των διαφόρων εναλλακτικών επιλογών (Κεφάλαιο 07) και μέσω ειδικών μέτρων μετριασμού για τη βιοποικιλότητα (Κεφάλαιο 12). Οι ειδικές δράσεις για θέματα βιοποικιλότητας ορίζονται στο ΣΠΚΔ (Κεφάλαιο 13, Παράρτημα 19). Πιο συγκεκριμένα, τα μέτρα συμμόρφωσης που υιοθετήθηκαν είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Αξιολόγηση των θεμάτων και των επιπτώσεων: Εντοπίστηκαν οι αρχικές συνθήκες αναφοράς για τις βιοτικές πτυχές του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος, μέσα από έρευνες στο χώρο εργασιών, δειγματοληψία και βιβλιογραφία (Κεφάλαιο 08, Παράρτημα 04, Παράρτημα 05). Πραγματοποιήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων και μετριασμού (Κεφάλαια 11 και 12) και ορίστηκαν ειδικές δράσεις για θέματα βιοποικιλότητας ΣΠΚΔ (Κεφάλαιο 13, Παράρτημα 19). ⇒ Απαιτήσεις διατήρησης της βιοποικιλότητας: Μικρό μέρος των υφιστάμενων υπεράκτιων αγωγών εισέρχεται σε περιοχή Natura 2000 και για το λόγο αυτό διεξήχθη Ειδική Οικολογική Μελέτη (Παράρτημα 04). Επιπλέον, εκπονήθηκε Μελέτη Θαλάσσιας Οικολογίας για το σύνολο του έργου (Παράρτημα 05). Για τα θαλάσσια θηλαστικά ACCOBAMS ακολουθήθηκαν κατευθυντήριες γραμμές και έχουν μέτρα μετριασμού (Κεφάλαιο 12). Τέλος, ζητήθηκε γνωμοδότηση από την αρμόδια Αρχή (Υπουργείο Περιβάλλοντος) (βλ ΣΔΕΜ, Παράρτημα 11). ⇒ Νομικά προστατευόμενες και διεθνώς αναγνωρισμένες περιοχές σημαντικής βιοποικιλότητας: Όπως αναφέρθηκε παραπάνω εκπονήθηκε Ειδική Οικολογική Μελέτη (Παράρτημα 04) για το μικρό τμήμα των υφιστάμενων υπεράκτιων αγωγών που εισέρχεται σε Περιοχή Natura 2000. ⇒ Χωροκατακτητικά ξένα είδη: Το θέμα καλύπτεται στο Σχέδιο Διαχείρισης Βιοποικιλότητας και Άγριας Ζωής που περιλαμβάνονται στην τρέχουσα ΜΠΚΕ, ως

PR ΕΤΑΑ	Μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν από την Energean
	<p>Παράρτημα 17.</p> <p>⇒ Βιώσιμη διαχείριση ζώντων φυσικών πόρων: Δ/Ε</p>
PR7 - Γηγενείς πληθυσμοί	Δ/Ε
PR8 - Πολιτισμική κληρονομιά	<p>Το Έργο (υφιστάμενες και μελλοντικές εγκαταστάσεις) αναπτύσσεται σε μια υπεράκτια περιοχή. Η θαλάσσια περιοχή του Κόλπου της Καβάλας, όπου βρίσκονται όλες οι υπεράκτιες εγκαταστάσεις (υφιστάμενες και νέες), έχει διερευνηθεί ενδελεχώς και δεν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικών αρχαιολογικών ευρημάτων. Για τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις υπάρχει θετική γνωμοδότηση από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων. Για τις μελλοντικές εγκαταστάσεις, η ίδια Αρχή θα γνωμοδοτήσει, στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p>
PR9 - Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Δ/Ε
PR10 - Αποκάλυψη πληροφοριών και συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών	<p>Η Energean έχει εφαρμόσει μια ισχυρή στρατηγική συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων για τα θεσμικά ενδιαφερόμενα μέρη, έχει ένα σχέδιο συμμετοχής ενδιαφερομένων μερών (Παράρτημα 11) που περιλαμβάνει δραστηριότητες δημοσιοποίησης και δημόσιας διαβούλευσης, και έχει καθιερώσει ένα Μηχανισμό Επικοινωνίας Ανησυχιών. Οι δράσεις αυτές ανταποκρίνονται στους στόχους του PR10, οι οποίες είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Περιγραφή μιας συστηματικής προσέγγισης για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών που θα βοηθήσει τους πελάτες να χτίσουν και να διατηρήσουν μια εποικοδομητική σχέση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως τις κοινότητες που επηρεάζονται άμεσα. ⇒ Προώθηση βελτιωμένης περιβαλλοντικής και κοινωνικής επίδοσης των πελατών μέσω της αποτελεσματικής συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών του έργου ⇒ Προώθηση και παροχή μέσων για την επαρκή συμμετοχή των επηρεαζόμενων κοινοτήτων σε όλη τη διάρκεια του κύκλου του έργου σε θέματα που θα μπορούσαν ενδεχομένως να τις επηρεάσουν και εξασφάλιση ότι γνωστοποιούνται ουσιαστικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές πληροφορίες στα ενδιαφερόμενα μέρη του έργου

PR ΕΤΑΑ	Μέτρα συμμόρφωσης που εγκρίθηκαν από την Energean
	<p>⇒ Διασφάλιση ότι υπάρχει ανταπόκριση και κατάλληλη αντιμετώπιση των ανησυχιών από τις επηρεαζόμενες κοινότητες και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη</p> <p>Η διαδικασία συμμετοχής κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας του έργου αποτελείται από τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Εντοπισμός και ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών ⇒ Σχεδιασμός Συμμετοχής Ενδιαφερόμενων Μερών ⇒ Αποκάλυψη πληροφοριών ⇒ Διαβούλευση με επιλεγμένους θεσμικούς φορείς <p>Ο Μηχανισμός Επικοινωνίας Ανησυχιών είναι υπό ανάπτυξη (βλ. ΣΔΕΜ, Παράρτημα 11) και θα αναπτυχθεί διαδικασία Διαρκούς Αναφοράς.</p> <p>Τα συγκεκριμένα μέτρα συμμόρφωσης που υιοθετήθηκαν παρουσιάζονται στο ΣΔΕΜ (Παράρτημα 11). Επιπλέον, η Εταιρεία πραγματοποίησε Διερευνητική μελέτη (Κεφάλαιο 09), αν και δεν ήταν απαραίτητη προϋπόθεση βάσει της εθνικής νομοθεσίας.</p>

5.2.6 Πρότυπα και όρια εκπομπών σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία

5.2.6.1 Πρότυπα λυμάτων

Τα πρότυπα λυμάτων ορίζονται στην Υπουργική Απόφαση Ε1β/221/65 περί «Διάθεσης λυμάτων». Τα πρότυπα εκπομπών και τα όρια λυμάτων που εκχέονται σε ύδατα που προορίζονται για κολύμβηση και κάθε άλλη χρήση, πλην της κατανάλωσης νερού είναι οι εξής:

- pH 6.5-8.5
- Διαλυμένο οξυγόνο 5mg/l
- Κολοβακτηρίδια 0-50/100ml
- Ελεύθερο επιπλεόντων ή καθιζανόντων στερεών ή αποθέσεων λάσπης που προέρχονται από λύματα ή βιομηχανικά απόβλητα
- Μη τοξικά, επιβλαβή, ή καυτά λύματα

Επιπλέον, τα λύματα θα πρέπει να απολυμαίνονται αποτελεσματικά πριν την απόρριψή τους στον τελικό αποδέκτη.

Τα ειδικά όρια για τη διάθεση λυμάτων στον Κόλπο Καβάλας προσδιορίζεται λεπτομερώς από τη Νομαρχία Καβάλας, σε Νομαρχιακή Απόφαση.

Πίνακας5-4: Οριακή τιμή εκπομπών λυμάτων

Παράμετροι	Οριακές τιμές εκπομπών
pH	6,6 – 8,5
Θερμοκρασία	35°C
Υλικό πλωτήρα	κανένα
Αιωρούμενα στερεά	70mg/l
BOD ₅	40 mg/l
COD	120 mg/l
Λίπη και έλαια (ζωικά-φυτικά)	20 mg/l
Ορυκτέλαια - υδρογονάνθρακες	10 mg/l
Αλουμίνιο	5 mg/l
Αρσενικό	0,5 mg/l
Βάριο	2 mg/l
Βόριο	2 mg/l
Κάδμιο	0,5 mg/l
Χρώμιο Cr ³⁺	2 mg/l
Χρώμιο Cr ⁶⁺	0,2 mg/l
σίδηρος	20 mg/l
Διαλυμένος σίδηρος	4 mg/l
Μαγγάνιο	2 mg/l
Υδράργυρος	0,01 mg/l
Νικέλιο	2 mg/l
Μόλυβδος	0,1 mg/l
Χαλκός	2 mg/l
Σελήνιο	0,1 mg/l
Κασσίτερος	10 mg/l
Ψευδάργυρος	1 mg/l
Κυανιούχες ενώσεις.	0,5 mg/l
Χλώριο (ελεύθερο)	2 mg/l
Θειώδη	2 mg/l
Θειούχα	2 mg/l
Φθοριούχα	10 mg/l
Φώσφορος	30 mg/l
Συνολική αμμωνία	30 mg/l
Άζωτο ως N σε (NO ₃)	3 mg/l
Συνολικές Φαινόλες	0,5 mg/l
Αλδεΐδες	1 mg/l
Αρωματικοί διαλύτες	0,4 mg/l
Αζωτούχοι διαλύτες	0,2 mg/l
Χλωριούχοι διαλύτες	2 mg/l

Παράμετροι	Οριακές τιμές εκπομπών
Συνολικές τοξικές ουσίες	3 mg/l
Ολικά κολοβακτηρίδια	500 K/100ml
Περιττωματικά κολοβακτηρίδια	100 K/100ml

5.2.6.2 Λύματα από πλοία, Διεθνής Σύμβαση για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Πλοία, MARPOL 73/78, Παράρτημα I, IV, V

Παράρτημα I Κανονισμοί για την Πρόληψη της Ρύπανσης από Πετρέλαιο (τέθηκε σε ισχύ στις 2 Οκτωβρίου 1983)

Καλύπτει την πρόληψη της ρύπανσης από πετρέλαιο από επιχειρησιακά μέτρα, καθώς και από τυχαίες απορρίψεις. Οι τροποποιήσεις του 1992 στο Παράρτημα I κατέστησαν υποχρεωτικό το διπλό κύτος για τα νέα πετρελαιοφόρα και έθεσαν ένα χρονοδιάγραμμα σταδιακής εφαρμογής για την προσαρμογή διπλού κύτους στα υπάρχοντα δεξαμενόπλοια, κάτι το οποίο στην συνέχεια αναθεωρήθηκε το 2001 και το 2003.

Παράρτημα IV Πρόληψη της Ρύπανσης από Λύματα Πλοίων (τέθηκε σε ισχύ την 27η Σεπτεμβρίου 2003)

Περιλαμβάνει τις απαιτήσεις για τον έλεγχο της ρύπανσης της θάλασσας από λύματα. Η απόρριψη λυμάτων στη θάλασσα απαγορεύεται, εκτός αν το πλοίο διαθέτει σε λειτουργία εγκεκριμένη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων ή αν το πλοίο απορρίπτει κονιορτοποιημένα και απολυμασμένα λύματα χρησιμοποιώντας ένα εγκεκριμένο σύστημα σε απόσταση μεγαλύτερη των τριών ναυτικών μιλίων από την πλησιέστερη ακτή. Λύματα που δεν είναι κονιορτοποιημένα ή απολυμασμένα πρέπει να απορρίπτονται σε απόσταση άνω των 12 ναυτικών μιλίων από την πλησιέστερη ακτή.

Παράρτημα V Πρόληψη της Ρύπανσης από Απορρίμματα Πλοίων (τέθηκε σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου 1998)

Ασχολείται με διάφορα είδη απορριμμάτων και καθορίζει τις αποστάσεις από τη ακτή και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να διατεθούν. Το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό του Παραρτήματος είναι η πλήρης απαγόρευση που επιβάλλει στην απόρριψη κάθε μορφής πλαστικού στην θάλασσα.

5.2.6.3 Πρότυπα Ποιότητας Ατμοσφαιρικού αέρα

Στην Ελλάδα, υπάρχουν εφαρμοστέες νομοθετικές οριακές τιμές για ρύπους όπως το διοξείδιο του θείου, τα αιωρούμενα σωματίδια (PM₁₀, PM_{2,5}), το διοξείδιο του αζώτου, ο μολυβδος, το όζον, το μονοξείδιο του άνθρακα, το βενζόλιο, σύμφωνα με τα όρια ποιότητας ατμοσφαιρικού αέρα που έχει θεσπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Με μια σειρά από νέες Οδηγίες σχετικά με τη ατμοσφαιρική ρύπανση, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενέκρινε νέα όρια για διάφορους ατμοσφαιρικούς ρύπους. Τα όρια αυτά αφορούν την προστασία της ανθρώπινης υγείας, καθώς και τα οικοσυστήματα.

Ο παρακάτω πίνακας παραθέτει τις Οδηγίες σχετικά με τη ατμοσφαιρική ρύπανση που έχουν εκδοθεί και την αντίστοιχη νομοθεσία που ενσωματώνει τις οδηγίες αυτές στο Ελληνικό δίκαιο.

Πίνακας5-5: Ευρωπαϊκή και Εθνική Νομοθεσία για την Ατμοσφαιρική Ρύπανση

Νομοθεσία της ΕΕ	Νομοθεσία της Ελλάδος
Οδηγία 2008/50/ΕΚ της 21 ^{ης} Μαΐου, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη (καταργητική αρκετών οδηγιών)	ΥΑ 14122/549 Ε.103/2011 (ΦΕΚ 488/Β/30.3.2011) Μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/50/ΕΚ «για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 21 Μαΐου 2008»
Οδηγία 2004/107/ΕΚ σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα	ΚΥΑ 22306/1075/Ε103, ΦΕΚ 920/Β/8.6.07) Καθορισμός τιμών – στόχων και ορίων εκτίμησης των συγκεντρώσεων του αρσενικού, του καδμίου, του υδραργύρου, του νικελίου και των πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων στον ατμοσφαιρικό αέρα, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/107/ΕΚ

Η Οδηγία 2008/50/ΕΚ ορίζει για κάθε ρύπο μια οριακή τιμή για την προστασία της ανθρώπινης υγείας, καθώς και το έτος έναρξης της ισχύος. Για ορισμένους ρύπους δίδεται ένα περιθώριο ανοχής, με ενδεικτικές οριακές τιμές, που ισχύουν στο ενδιάμεσο διάστημα, μέχρι την έναρξη ισχύος του ορίου. Η ανοχή μειώνεται κάθε χρόνο, έτσι ώστε να φθάσει στο μηδέν κατά την ημερομηνία που θα πρέπει να επιτευχθεί η νέα οριακή τιμή.

Η ισχύουσα νομοθεσία για τους ατμοσφαιρικούς ρύπους, τα αντίστοιχα όρια συγκέντρωσης και το έτος εφαρμογής παρατίθενται παρακάτω:

Πίνακας5-6: Οριακές τιμές Ποιότητας Ατμοσφαιρικού αέρα, σύμφωνα με την Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία

Ρυπαντική ουσία	Οριακή τιμή	Ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να επιτευχθεί η οριακή τιμή	Περιθώριο ανοχής
Μονοξειδίο του άνθρακα (CO) (mg/m ³) (Οδηγία 2008/50/ΕΚ)	10 Μέγιστη ημερήσια τιμή 8 ωρών	1/1/2005	60%
Βενζόλιο (C ₆ H ₆) (μg/m ³) (Οδηγία 2008/50/ΕΚ)	5 Μέση ετήσια τιμή	1/1/2010	

Ρυπαντική ουσία	Οριακή τιμή	Ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να επιτευχθεί η οριακή τιμή	Περιθώριο ανοχής
Διοξείδιο του θείου (SO ₂) (μg/m ³) (Οδηγία 2008/50/ΕΚ)	350 Μέση ωριαία τιμή, δεν πρέπει να σημειώνεται υπέρβασή της περισσότερες από 24 φορές ανά έτος	1/1/2005	150 μg/m ³ (43%)
	125 Μέση ημερήσια αξία, δεν θα πρέπει να σημειώνεται υπέρβασή της περισσότερες από 3 φορές το χρόνο	1/1/2005	
	500 Όριο προειδοποίησης, για 3 συνεχόμενες ώρες		
Διοξείδιο του αζώτου (NO ₂) (μg/m ³) (Οδηγία 2008/50/ΕΚ)	200 Μέση ωριαία τιμή, δεν πρέπει να σημειώνεται υπέρβασή της περισσότερες από 18 φορές ανά έτος	1/1/2010	
	40 Μέση ετήσια τιμή	1/1/2010	
Σωματίδια PM ₁₀ (μg/m ³) (Οδηγία 2008/50/ΕΚ)	50 Μέση ημερήσια αξία, δεν θα πρέπει να σημειώνεται υπέρβασή της περισσότερες από 35 φορές το χρόνο	1/1/2005	50%
	40 Μέση ετήσια τιμή	1/1/2005	20%
Μόλυβδος (Pb) (μg/m ³) (Οδηγία 2008/50/ΕΚ)	0,5 Μέση ετήσια τιμή	1/1/2005	100%
Οζον (O ₃) (μg/m ³) (Οδηγία 2008/50/ΕΚ)	120 Μέγιστη ημερήσια μέση τιμή 8 ωρών, δεν πρέπει να σημειώνεται υπέρβασή της περισσότερες από 25 φορές σε 3 χρόνια	1/1/2010	
	180 Όριο ειδοποίησης, μέση ωριαία τιμή		

5.2.7 Όρια συναγερμού για μέτρα βραχυπρόθεσμης απόκρισης

Η Υπουργική Απόφαση 14122/549/Ε103/2011 έχει θέσει όρια συναγερμού για τον περιορισμό της ρύπανσης σε περιπτώσεις που, κυρίως λόγω εξαιρετικά δυσμενών μετεωρολογικών συνθηκών, αναμένεται σημαντική αύξηση στις τιμές της ρύπανσης. Τα όρια για τα επείγοντα μέτρα που θεσπίστηκαν με τις προαναφερθείσες αποφάσεις σχετίζονται με τους ρύπους NO₂, SO₂ και O₃. Για τα αιωρούμενα σωματίδια (PM₁₀) δεν προβλέπεται όριο συναγερμού από την Ευρωπαϊκή και την Ελληνική νομοθεσία. Τα όρια για την ενεργοποίηση των μέτρων βραχυπρόθεσμης απόκρισης για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης παρουσιάζονται παρακάτω:

Πίνακας 5-7: Όρια συναγερμού για μέτρα βραχυπρόθεσμης απόκρισης

Ρυπαντική ουσία	Περίοδος Μέσου Όρου	ΜU
SO ₂	1 ώρα	500 µg/m ³ (*)
NO ₂	1 ώρα	400 µg/m ³ (*)
O ₃	1 ώρα	240 µg/m ³ (*)

(*) Να μετράται επί τρεις συνεχείς ώρες

5.2.7.1 Πρότυπα θορύβου

Το επιτρεπόμενο όριο θορύβου έχει οριστεί στα 65 dBA στα όρια της εγκατάστασης, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 1180/81 (άρθρο 2, ΦΕΚ 293 Α/81).

5.2.7.2 Επιβλαβή απόβλητα

Η διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων ορίζεται στην Υπουργική Απόφαση 19396/1546/97 (ΦΕΚ 604 Β/18.7.97), σύμφωνα με τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 91/689/ΕΟΚ και 94/904/ΕΟΚ και 96/350/ΕΚ. Για την προσωρινή αποθήκευση, αποθήκευση, χειρισμό και εκμετάλλευση αυτών απαιτείται νομαρχιακή άδεια.

5.2.7.3 Διαχείριση στερεών και μη τοξικών αποβλήτων

Η διαχείριση στερεών και μη-τοξικών αποβλήτων ορίζεται στην Υπουργική Απόφαση 69728/824/96 (ΦΕΚ 358 Β/17.5.96). Η διαχείριση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων και ιλύος ορίζεται στην Υπουργική Απόφαση 98012/2001/96 (ΦΕΚ 358 Β/19/1/1996).

5.3 ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ(ΕΘΝΙΚΑ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ)

Το εγκεκριμένο Εθνικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Βιομηχανικό Τομέα (ΚΥΑ 11508 (ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/13-4-2009, «Έγκρισης ειδικού πλαισίου

χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τη βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού», κατατάσσει την Περιοχή στις βιομηχανικές ζώνες με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη (προστασία του περιβάλλοντος, κοινωνική ισότητα και συνοχή και οικονομική ευημερία).

Το σημαντικό σημείο της χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας είναι η περιοχή κατά μήκος της Εγνατίας, η οποία περιλαμβάνει τους υπάρχοντες βιομηχανικούς πόλους των ζωνών Καβάλας – Ξάνθης – Δράμας (περιοχή εξάρσης) και της διευρυμένες περιοχές. Νέες περιοχές επέκτασης μπορεί υπάρχουν στο βόρειο τμήμα της Ελλάδας, με την ένταξη ελευθέρων ζωνών σε μεγάλους οργανωμένους υποδοχείς, όπως τα λιμάνια Καβάλας και Αλεξανδρούπολης λιμάνια για Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου.

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την χωροταξική οργάνωση για τη βιομηχανία (Παράρτημα Ι), ο Νομός Καβάλας είναι σημαντική περιοχή εξόρυξης πετρελαίου και άλλων εξορυκτικών και λατομικών δραστηριοτήτων που έχει συνεπακόλουθα αναπτύξει βιομηχανικές δραστηριότητες παραγωγής χημικών προϊόντων και μη μεταλλικών ορυκτών.

Η χωροταξική οργάνωση της βιομηχανίας βασίζεται στο νότιο τμήμα της περιοχής της Καβάλας μεταξύ Εγνατίας Οδού και του λιμένα της Καβάλας.

Η Βιομηχανική Περιοχή Καβάλας (152Δ/1981, ΦΕΚ 1465Δ/2003) βρίσκεται εντός της Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας. Έχει αναπτυχθεί σε μια περιοχή 2,08 τ.χμ. στην περιοχή του οικισμού «Ποντολίβαδο», βορειοανατολικά της πόλης της Καβάλας, στην (παλιά) Εθνική Οδό Καβάλας - Ξάνθης.

Η περιοχή της υδατοκαλλιέργειας εμφανίζεται στο σχέδιο του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικής Οργάνωσης της δραστηριότητας υδατοκαλλιέργειας (ΦΕΚ 2505 Β/04.11.2011) και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή Β13 και Β14. Η περιοχή υπεράκτιας ανάπτυξης βρίσκεται εκτός της ζώνης δραστηριότητας υδατοκαλλιέργειας.

Το Βιομηχανικό Πάρκο Καβάλας ιδρύθηκε με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) 22773/1887/24-10-2005 (ΦΕΚ Β-1466), η οποία προσδιορίζει τη θέση, την έκταση, τα όρια, το είδος της Βιομηχανικής Περιοχής, τους περιβαλλοντικούς όρους και τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την ίδρυση και υλοποίηση του Βιομηχανικού Πάρκου.

Το ως άνω Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία συμπληρώνει τα ήδη εγκεκριμένα:

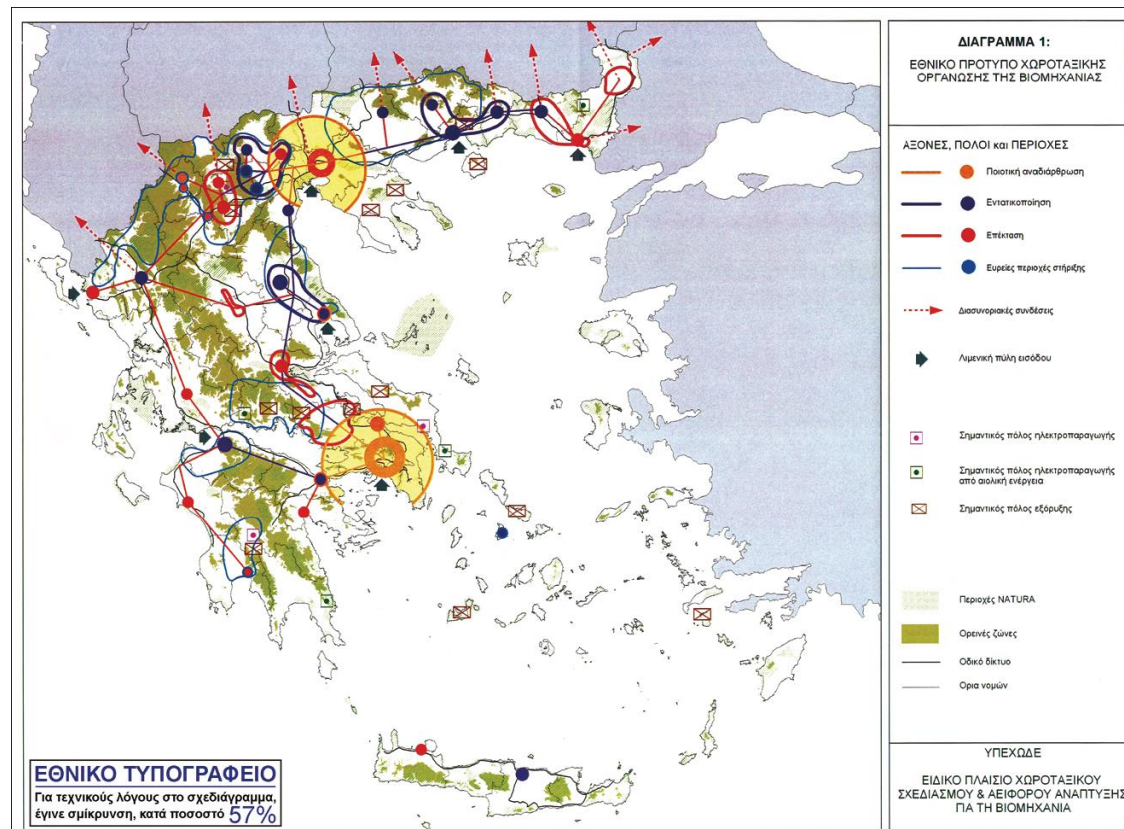
- Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128/3.7.2008)
- Ειδικό Πλαίσιο και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (ΦΕΚ 2505/Β/4.11.2011)
- Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 1138Β/11.6.2009, ΦΕΚ 3155Β/12.12.2013)
- Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) (ΦΕΚ 2464Β/3.12.2008),

Τέλος, οι υφιστάμενες και προγραμματισμένες για το μέλλον δραστηριότητες που σχετίζονται

με τη βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου που βρίσκονται στην ευρύτερη περιοχή της Καβάλας και την Ανατολική Μακεδονία περιλαμβάνουν:

- Υπόγειες εγκαταστάσεις αποθήκευσης,
- Αγωγοί ΔΕΣΦΑ ,
- Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου - TAP και
- Διασυνδετήριος Αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας - IGB.

Τέλος, ο αγωγός μεταφοράς πετρελαίου Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολη, καθώς και ο αγωγός South Stream, αν και έχουν εγκριθεί, δεν θεωρούνται πλέον ως πιθανές - προγραμματισμένες εγκαταστάσεις υποδομής.

Χάρτης 5-1: Εθνική χωροταξική οργάνωση της βιομηχανίας (Πηγή: Εθνικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Βιομηχανικό Τομέα)